

החידון המחוזי תשע"ז

תקנון החידון וסדריו

א. מבחן המיון בכתב

1. מבחן מקדים שיתקיים ב-7.3.2017, ט' באדר התשע"ז, לפני החידון הפומבי.
2. במבחן 25 שאלות. כל תשובה נכונה תזכה את המתמודד/ת ב-2 נקודות. בשלב זה ניתן לצבור עד 50 נקודות. הנקודות שיצטברו בשלב הזה ייזקפו לזכותם של המתמודדים בחידון הפומבי.

ב. החידון הפומבי

1. בחידון הפומבי משתתפים עד 16 מתמודדים ומתמודדות, אלה שצברו את מספר הנקודות הגדול ביותר במבחן המיון המקדים בכתב.
2. בחידון הזה אפשר לצבור עד 50 נקודות. כאמור, הנקודות שצברו הנבחנים במבחן המיון ייזקפו לזכותם בשלב זה. לכן אפשר לצבור בחידון המחוזי, סך הכול, עד 100 נקודות.
3. בחידון הפומבי 3 שלבים.

שלב א - שאלות בעקבות סרטונים:

בשלב הזה יוקרנו 4 סרטונים, ולאחר כל סרטון יוצגו שאלות ל-4 מתמודדים. לכל מתמודד ומתמודדת תוצג שאלה אחת, בת שני חלקים. תשובה נכונה על חלק אחד תזכה את המתמודד/ת ב-6 נקודות. תשובה מלאה על שני החלקים תזכה אותו/ה ב-12 נקודות. עם סיום מחזור השאלות הזה, ירדו כל המתמודדים מן הבמה.

שלב ב - משחק מחשב:

בשלב הזה ישתתפו עד 7 מתמודדים - אלה שצברו את מספר הנקודות הגדול ביותר. יוצג לפניהם משחק מחשב ובו 10 משבצות לבחירה. כל משבצת מסמלת נושא מסוים, שייחשף רק לאחר שנבחרה המשבצת. המתמודדים יבחרו באקראי משבצת וישיבו על 4 שאלות במשך 60 שניות. כל תשובה נכונה תזכה את המתמודד/ת ב-5 נקודות. תשובות נכונות על כל 4 השאלות יזכו את המתמודד/ת ב-20 נקודות. בתום השלב הזה ירדו המתמודדים מן הבמה. לשלב הבא יעלו עד 4 מתמודדים - אלה שצברו את מספר הנקודות הגבוה ביותר.

שלב ג - שלב השאלה הזהה:

בשלב הזה ישתתפו עד 4 מתמודדים, שיישאלו 6 שאלות זהות. לכל שאלה יוצגו 2 תשובות אפשריות, שרק אחת מהן היא התשובה הנכונה. לכל מתמודד ומתמודדת יינתנו לפני המשחק 2 שלטים ובהם כתובים המספרים: 1, 2. כל מספר מייצג תשובה. המתמודדים יניחו את השלטים לפניהם כשהם הפוכים. לאחר שהמנחה יציג או תציג את השאלה, יינתנו למתמודדים 30 שניות לבחור בשלט המייצג את התשובה הנכונה לדעתם. כשהמנחה ייתן את האות, ירימו כל מתמודד ומתמודדת את השלט שבו בחרו. השופטים יסמנו מי ענה נכונה. תשובה נכונה תזכה את המתמודד/ת ב-3 נקודות. סך הכול ניתן לצבור בשלב הזה עד 18 נקודות.

בתום השלב יוכרע מי הזוכה בחידון. אם אין הכרעה - יישאלו שאלות נוספות, עד להכרעה. המתמודד או המתמודדת שיזכה או תזכה בניקוד הגבוה ביותר, יוכר/תוכר כחתן או ככלת החידון המחוזי, ויעלה/תעלה לשלב הארצי. יודגש כי מתמודד או מתמודדת אחד/אחת בלבד יעלה או תעלה לחידון הארצי כנציג/ה היחיד/ה של המחוז לחידון של בתי"ס הממלכתיים ולחידון של בתי"ס הממלכתיים-דתיים.

סדר הצגת השאלות למתמודדים בחידון הפומבי

1. המתמודדים יישבו על הבמה לפי סדר ה-א"ב של שמות משפחותיהם. על השולחן, ליד כל מתמודד ומתמודדת, יוצב שלט עם שמותיהם (השם הפרטי ואחריו שם המשפחה), וכן שמות בתי הספר.
2. סדר הצגת השאלות למתמודדים יהיה לפי סדר ישיבתם.
3. בשלב הראשון - כל מתמודד ומתמודדת יקבלו את השאלה בכתב לפני הצגתה בפומבי בקול, ויענו מיד עם הצגתה. השאלות יימסרו למתמודדים על ידי מזכירות החידון.
4. ענה או ענתה המתמודד/ת תשובה מלאה על השאלה, יכריז או תכריז יושב/ת ראש חבר השופטים את מספר הנקודות שצבר/ה המתמודד/ת, ואלה יירשמו בטופס השיפוט, ליד שמו/ה.
5. ענה או ענתה המתמודד/ת תשובה חלקית, ייועץ/תיוועץ היושב/ת ראש בחבריו/ה השופטים ויכריז או תכריז על מספר הנקודות שצבר/ה המתמודד/ת, ואלה יירשמו בטופס השיפוט, ליד שמו/ה.
6. לא ענה/ענתה המתמודד/ת על השאלה, יכריז/תכריז היושב/ת ראש שאין מענה, ובטופס השיפוט יירשם 0 ליד שם המתמודד/ת.
7. ענה/ענתה המתמודד/ת על השאלה באופן לא נכון, יכריז/תכריז היושב/ת ראש "תשובה לא נכונה", ובטופס השיפוט יירשם 0 ליד שם המתמודד/ת.
8. בשלב השלישי יישבו המתמודדים ברווחים ביניהם.

מתמודדים עם לקויות למידה וצרכים מיוחדים

1. על המתמודדים בעלי לקויות למידה להגיש לרכז/ת החידון אישור מבית הספר, לפני תחילת החידון בכתב. על רכז/ת החידון ליידע את השופטים ואת מנחה החידון לגבי המתמודדים בעלי לקויות הלמידה ובעלי הצרכים המיוחדים.
2. בחידון בכתב - מתמודדים שאינם מסוגלים לקרוא או לכתוב בשל לקויות למידה או בשל לקויות חושיות ופיזיות, יקבלו הקראה ו/או הכתבה בהתאם ותוספת זמן של 10 דקות.
3. בחידון הפומבי - כל המתמודדים זכאים להקראת השאלות על ידי מנחה החידון.
4. בחידון הפומבי, בשלב הראשון - לכל מתמודד ומתמודדת ניתנות כמה דקות על מנת לגבש את תשובותיהם מראש. למתמודדים בעלי הלקויות שיבקשו זאת, שופטי החידון ומנחה/ת החידון יהיו רשאים לתת עוד זמן קצר לגיבוש התשובה.
5. בחידון הפומבי, בשלב השני - תינתן הארכת זמן של 15 שניות רק למתמודדים בעלי לקויות חושיות ופיזיות.
6. בחידון הפומבי, בשלב השלישי - לכל מתמודד ומתמודדת ניתנות 30 שניות על מנת לגבש את תשובותיהם. למתמודדים בעלי לקויות שיבקשו זאת, שופטי החידון ומנחה/ת החידון יהיו רשאים לתת עוד זמן קצר לגיבוש התשובה.

חבר השופטים והשופטות

1. חבר השופטים מורכב מהיושב/ת ראש, ולצדו או לצדה שני שופטים או ארבעה שופטים.
2. היושב/ת ראש אחראי/ת לשיפוט, והוא או היא מכריז/ה את מספר הנקודות שכל נבחן/ת זכה/זכתה בהן. היושב/ת ראש מפקח/ת על רישום הניקוד ועל סיכום.
3. היושב/ת ראש מורה למנחה להכריז את שמות העולים משלב לשלב.
4. בעת הצורך, אם המתמודד/ת לא השיב/ה תשובה מלאה, יקרא או תקרא היושב/ת ראש את התשובה המלאה. הוא או היא רשאי/ת לכבד את חבריהם השופטים ואת המנחה בקריאת חלק מהתשובות.
5. בסוף החידון יורה או תורה היושב/ת ראש למנחה להכריז את שם חתן או כלת החידון המחוזי.
6. חבר השופטים ידון בערעורים, אם יהיו כאלה, במהלך החידון בלבד (בין שלב לשלב). לאחר החידון לא יקבלו השופטים כל ערעורים.
7. ועדת ההיגוי הארצית לחידון התנ"ך במינהל חברה ונוער, תשמש סמכות עליונה לפסיקות סופיות לגבי ערעורים על החלטות השופטים, אם יהיו כאלה.

תפקיד המנחה

1. מנהל/ת את החידון על פי הסדרים שנקבעו מראש.
2. מזמין/נה את המתמודדים והמתמודדות ואת חבר השופטים והשופטות לבמה.
3. מזמין/נה את המברכים ודואג/ת לסדר ההופעות האמנותיות.
4. קורא/ת את השאלות בקול.
5. מכריז/ה את שמותיהם של כל מתמודד ומתמודדת לפני שמוצגת להם השאלה.
6. מכריז/ה את שמות העולים והעולות משלב לשלב, על פי הוראות יושב/ת ראש חבר השופטים.
7. מכריז/ה את שמות החתן או הכלה על פי הוראות יושב/ת ראש חבר השופטים.

התמודדות בחידון בשנת תשע"ח

הזוכים במקום הראשון בחידון המחוזי תשע"ו לא יוכלו להתמודד שוב בשנת תשע"ז בחידון. הזוכים במקום הראשון בחידון המחוזי תשע"ז יוכלו להתמודד שוב בחידון המחוזי רק כעבור שנתיים, בשנת תשע"ט.

זוכים, תעודות ופרסים

1. בתום החידון יוזמנו כל המתמודדים לשבת במקומותיהם על הבמה, ויוענקו להם תעודות השתתפות בחידון וספר תנ"ך.
2. בעל/ת הניקוד הגבוה ביותר יוכתר או תוכתר כחתן או ככלת התנ"ך המחוזי/ת.
3. לחידון התנ"ך הארצי יעלו החתן או הכלה של החידון של בתי הספר הממלכתיים במחוז, והחתן או הכלה של החידון של בתי הספר הממלכתיים-דתיים במחוז. במקרה של ניקוד זהה למקום הראשון, יישאלו שני הנבחנים שאלות נוספות, עד להכרעה ביניהם.
4. בסופו של החידון המחוזי יוכרז או תוכרז זוכה אחד/ת בלבד במחוז מהחידון של בתי הספר הממלכתיים, וזוכה אחד/ת בלבד במחוז מהחידון של בתי הספר הממלכתיים-דתיים, והם ייצגו את המחוז בחידון הארצי. חידון התנ"ך הארצי יתקיים ב-28.3.2017, א' בניסן התשע"ז, בעיר קריית גת.
5. לכל זוכה וזוכה בחידון המחוזי יוענקו תעודה מתאימה ופרסים.

חידון מחוזי בכתב לבתי הספר הממלכתיים, התשע"ז

שם התלמיד/ה: _____

שם בית הספר: _____

הכיתה: _____

זמן הבחינה: 45 דקות

הניקוד (לשימוש הבודקים): _____

בחידון 25 שאלות. כל תשובה נכונה תזכה את המתמודד/ת ב-2 נקודות.

בשלב זה ניתן לצבור עד 50 נקודות.

חומר הלימוד לחידון:

בראשית: כל הספר

שמות: פרקים א-ה, יא-כ, לא-לד

במדבר: פרקים י-יז, כ-כה, כז, לב

יהושע: פרקים א-יא, יד, כב-כד

שופטים: כל הספר

רות: כל הספר

שמואל א: כל הספר

שמואל ב: כל הספר

מלכים א: כל הספר

מלכים ב: כל הספר

יונה: כל הספר

לפניכם 25 שאלות. לכל שאלה יש ארבע תשובות אפשריות.

הקיפו בעיגול את התשובה הנכונה ביותר.

הערה: לעתים השאלות מנוסחות בלשון זכר אבל עשויות לרמז לזכר או לנקבה.

בהצלחה!

1. מי היה "אדמוני עם יפה עינים וטוב ראוי"?
 - א. עשיו
 - ב. דוד
 - ג. אבשלום
 - ד. יוסף

2. אדם מסוים הקיץ משנתו שבה התגלה אליו ה' בחלומו, ואמר: "מה נזרא המקום הזה". כיצד הוא קרא למקום?
 - א. ה' יראה
 - ב. מחנים
 - ג. פניאל
 - ד. בית אל

3. בני שבט אפרים כעסו על גדעון ואמרו לו: "מה הדבר הזה עשית לנו לבלתי קראות לנו". באילו מילים השיב להם גדעון?
 - א. ישמך אלהים כאפרים וכמנשה
 - ב. ממני תראו וכן תעשו [...] והיה כאשר אעשה כן תעשו
 - ג. הלא טוב עללות אפרים מבציר אביעזר
 - ד. לא אמשל אני בכם ולא ימשל בני בכם

4. הנביא אחיה השילוני עשה מעשה סמלי, שמטרתו הייתה להראות את קריעת הממלכה מידי בית דוד ואת המלכתו של ירבעם בן נבט על עשרה שבטים מישראל. מה היה המעשה הסמלי שעשה אחיה השילוני?
 - א. הוא לקח שתיים עשרה אבנים מנהר הירדן, ונתן עשר מהן לירבעם
 - ב. הוא קרע את שמלתו לשנים עשר קרעים, ונתן עשרה מהם לירבעם
 - ג. הוא קרע את כנף מעילו של המלך שלמה, ונתן את הקרע לירבעם
 - ד. הוא ביתר שור לשנים עשר חלקים, ושלח עשרה חלקים לירבעם

5. "ארור האיש לפני ה' אשר יקום ויבנה את העיר הזאת [...] בבבלו ויסדנה ובצעירו יציב דלתיה". באיזו עיר מדובר?
 - א. בגבעון
 - ב. ביריחו
 - ג. בשומרון
 - ד. בגבעה

6. מי לעגה למלך ישראל ואמרה לו שהוא מתנהג כמו "אחד הרקים"?
 - א. מיכל
 - ב. איזבל
 - ג. בת שבע
 - ד. האישה החכמה מתקוע

7. איזה מהאירועים לא התרחש בהר האֱלֹהִים?
- הפגישה של משה ואהרן
 - ביקורו של יתרו אצל משה
 - הזבח של שלמה בבמה הגדולה
 - בריחתו של אליהו מפני איזבל
8. מה נעשה במטרה שיהיה "זָכְרוֹן לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל לְמַעַן אֲשֶׁר לֹא יִקְרַב אִישׁ זָר אֲשֶׁר לֹא מִזֶּרַע אֱהָרֹן הוּא לְהִקְטִיר קֹטֶרֶת לִפְנֵי ה'?"
- עשיית נחש הנחשֶׁת והעלאתו על נס
 - הנחת מטה אֱהָרֹן לְבֵית לֹוִי לַמִּשְׁמֶרֶת
 - הנחת מלא הַעֶמֶר מִן בַּצִּנְצֶנֶת אחת
 - עשיית צִפּוּי לַמִּזְבֵּחַ מִמַּחְתּוֹת נְחוֹשֶׁת
9. אחזיה מלך ישראל שלח את אנשיו לדרוש בְּבַעַל זְבוּב בַּמִּילִים "אִם אֶחָיָה מְחֹלִי זֶה".
בְּסִיפּוֹר אַחֵר, מלך נוכרי שלח את עבדו לדרוש בנביא מישראל בַּמִּילִים "הָאֶחָיָה מְחֹלִי זֶה?".
מיהו המלך הנוכרי שמדובר בו?
- בן הדד מלך ארם
 - חזהאל מלך ארם
 - סנחריב מלך אשור
 - תגלת פלאסר מלך אשור
10. אנשים מסוימים הציעו: "לֵכוּ וְנִפְּלָה גּוֹרְלוֹת", וזאת כדי לדעת...
- מי יִבְחַר לַמְּלוֹךְ עַל יִשְׂרָאֵל
 - מי הפר את שבועת המלך
 - מי לקח מן החרם במלחמת יריחו
 - מי אשם בסערה שהתחוללה
11. בתנ"ך מוזכרים מקרים אחדים של אנשים שהחליפו את שמותיהם, או שניתן להם שם נוסף.
למי מהאנשים לא היו שני שמות?
- לגדעון
 - לשלמה
 - ליאשיהו
 - לצדקיהו
12. "כָּתַב זֶאת זָכְרוֹן בְּסֵפֶר וְשִׁים בְּאָזְנֵי יְהוֹשֻׁעַ" - מהו הדבר שה' ציווה על משה לכתוב כזיכרון בספר?
- את השירה ששרה מרים לאחר קריעת ים סוף
 - את מחיקת הזכר של עמלק
 - את חטא העגל
 - את תלונות קורח ועדתו

13. כיצד העביר יהונתן לדוד את המסר שעליו לברוח משום ששאל עדיין מבקש את רעתו?
 א. הוא שלח שליח שהודיע לדוד על כך
 ב. הוא תקע בשופר שלוש פעמים
 ג. הוא הניף דגל על בית המלך
 ד. הוא ירה חיצים למרחק
14. "וַתֹּאמֶר נַעֲמִי אֶל רוּת כִּלְתָּה טוֹב בְּתִי כִי תִצְאִי עִם נַעֲרֹתַי [...] - מדוע טוב הדבר בעיני נעמי, שרות מלקטת שעורים בשדהו של בועז?
 א. כי בשדה של בועז לא יפגעו בה
 ב. כי השדה של בועז גדול יותר
 ג. כי בשדה של בועז יש מגוון עשיר של יבול
 ד. כי בועז הוא איש עשיר מאוד בבית לחם
15. "וְאֵלֶּה אֲשֶׁר נָחֲלוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּאֶרֶץ כְּנָעַן אֲשֶׁר נָחֲלוּ אוֹתָם [...] וַיהוֹשֻׁעַ בֶּן נֹון וְרָאשֵׁי אֲבוֹת הַמַּטּוֹת לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל". מלבד יהושע וראשי המטות, מי עוד לקח חלק במשימת חלוקת הנחלות לשבטים?
 א. כלב בן יפונה
 ב. שני מרגלי יריחו
 ג. אלעזר הכוהן
 ד. פנחס בן אלעזר
16. מי אמר: "עֲתָה יֵדְעָתִי כִי גָדוֹל ה' מְכַל הָאֱלֹהִים", למרות שלא היה מעם ישראל?
 א. מלכת שבא
 ב. יתרו כוהן מדיין
 ג. נעמן שר צבא ארם
 ד. חירם מלך צור
17. מיהי האישה היחידה שנאמר עליה שהיא "מְלֻכָּת עַל הָאֶרֶץ"?
 א. עתליה
 ב. מלכת שבא
 ג. מעכה
 ד. איזבל
18. "וַיִּקֶּן יוֹסֵף אֶת כָּל אֲדָמַת מִצְרַיִם לְפָרְעָה כִּי מָכְרוּ מִצְרַיִם אִישׁ שָׂדֵהוּ כִּי חֲזַק עָלֵהֶם הָרָעָב". יוסף קנה את כל האדמות במצרים, מלבד...
 א. אדמות שרי פרעה
 ב. אדמות קצה גבול מצרים
 ג. אדמות ארץ גושן
 ד. אדמות הכוהנים

19. האלה הארצישראלית היא מין של עץ האלה הנפוץ באזור הים התיכון והוא מופיע בתנ"ך כמה פעמים. למי מהאנשים לא היה קשר לעץ האלה?

- א. ליעקב
- ב. לירבעם
- ג. ליהושע
- ד. לאבשלום

20. "ויאמר דוד אל הגבעונים מה אעשה לכם ובמה אכפר ובכרו את נחלת ה' - מה ביקשו הגבעונים מדוד לעשות כדי לכפר על מעשיו של שאול?"

- א. הם ביקשו ממנו לקבל את כל הכסף והזהב של בית שאול
- ב. הם ביקשו ממנו להמית אנשים מצאצאיו של שאול
- ג. הם ביקשו לקבל את כל השדות של בית שאול
- ד. הם ביקשו להפסיק להיות חוטבי עצים ושואבי מים

21. בתקופת המקרא, מלכים שרצו לקבל עזרה כלשהי ממלכים זרים, שלחו להם שוחד. על מי מהמלכים לא נאמר ששלח שוחד למלך זר?

- א. על אסא מלך יהודה
- ב. על אחז מלך יהודה
- ג. על מנחם מלך ישראל
- ד. על פקח מלך ישראל

22. אברהם התעקש לחפש ליצחק אישה מארץ מולדתו: "אל ארצי ואל מולדתי תלך". מי עוד העדיף את ארצו במילים: "כי אם אל ארצי ואל מולדתי אלך"?

- א. יעקב
- ב. חובב בן רעואל
- ג. הדד האדומי
- ד. משה

23. מיהו מלך יהודה שנאמר לו שצאצאיו יהיו "סריסים בְּהִיכַל מֶלֶךְ בְּבֵל"?

- א. חזקיהו
- ב. מנשה
- ג. יאשיהו
- ד. צדקיהו

24. מי אמר: "הסירו את אלהי הנֹכֵר מִתּוֹכְכֶם וְהַעֲשִׂיתֶם לִּי וְהָיִינוּ לְבָבְכֶם אֶל ה' וְעַבַּדְתֶּם לְבָדוּ"?

- א. יעקב
- ב. יהושע
- ג. שמואל
- ד. שלמה

25. מי היכה את אויביו "שוק על ירך מכה גדולה"?

א. יפתח

ב. שמשון

ג. יהונתן

ד. דוד

בהצלחה!

החידון המחוזי בכתב לבתי הספר הממלכתיים, התשע"ז

תשובון

השאלה	האות	התשובה	הפסוק	המקור
1	ב	דוד	וַיִּשְׁלַח וַיְבִיאוּהוּ וְהוּא אֲדַמּוּנִי עִם יָפֶה עֵינַיִם וְטוֹב רֹאֵי וַיֹּאמֶר ה' קוֹם מִשְׁחֹהוּ כִּי זֶה הוּא: וַיִּקַּח שְׁמוּאֵל אֶת קָרְן הַשֶּׁמֶן וַיִּמְשַׁח אֹתוֹ בְּקֶרֶב אָחִיו וַתִּצְלַח רוּחַ ה' אֶל דָּוִד מֵהַיּוֹם הַהוּא וּמִעַלָּה וַיִּקֶּם שְׁמוּאֵל וַיֵּלֶךְ הִרְמֵתָהּ:	שמואל א טז, 13-12
2	ד	בית אל	וַיֵּרָא וַיֹּאמֶר מֶה נֹרָא הַמָּקוֹם הַזֶּה אֵין זֶה כִּי אִם בֵּית אֱלֹהִים וְזֶה שַׁעַר הַשָּׁמַיִם: [...] וַיִּקְרָא אֶת שֵׁם הַמָּקוֹם הַהוּא בֵּית אֵל וְאוֹלָם לְדוֹת שָׁם הָעִיר לְרֵאשֹׁנָה:	בראשית כח, 17, 19
3	ג	הלא טוב עללות אפרים מבציר אביעזר	וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו אִישׁ אֶפְרַיִם מֶה הַדָּבָר הַזֶּה עָשִׂיתָ לָנוּ לְבִלְתִּי קְרָאוֹת לָנוּ כִּי הִלַכְתָּ לְהִלָּחֵם בְּמִדְיָן וַיְרִיבוּן אֹתוֹ בְּחִזְקָהּ: וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם מֶה עָשִׂיתִי עִתָּה כִּכֶּם הֲלֹא טוֹב עַלְלוֹת אֶפְרַיִם מִבְּצִיר אֲבִיעֶזֶר:	שופטים ח, 2-1
4	ב	הוא קרע את שמלתו לשנים עשר קרעים, ונתן עשרה לירבעם	וַיִּתְפַּשׂ אַחֲרָיָה בְּשִׁלְמָה הַחֲדָשָׁה אֲשֶׁר עָלָיו וַיִּקְרַעָהּ שְׁנַיִם עָשָׂר קְרָעִים: וַיֹּאמֶר לִירְבֵּעֶם קַח לְךָ עֲשָׂרָה קְרָעִים כִּי כֹה אָמַר ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הַנְּנִי קִרְעַת אֶת הַמַּמְלָכָה מִיַּד שְׁלֹמֹה וְנִתְּתִי לְךָ אֶת עֲשָׂרָה הַשְּׁבָטִים:	מלכים א יא, 31-30
5	ב	ביריחו	וַיִּשְׁבַּע יְהוֹשֻׁעַ בַּעַת הַהִיא לֵאמֹר אֲרוּר הָאִישׁ לִפְנֵי ה' אֲשֶׁר יִקּוּם וּבָנָה אֶת הָעִיר הַזֹּאת אֶת יְרִיחוֹ בְּבִכְרוֹ וַיִּסְדְּנָהּ וּבִצְעִירוֹ יִצִּיב דָּלְתֶיהָ:	יהושע ו, 26
6	א	מיכל	וַיֵּשֶׁב דָּוִד לְבָרֶךְ אֶת בֵּיתוֹ וַתֵּצֵא מִיֵּכָל בֵּת שְׂאוּל לְקִרְיַת דָּוִד וַתֹּאמֶר מֶה נִכְבַּד הַיּוֹם מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר נִגְלָה הַיּוֹם לְעֵינֵי אֲמָהוֹת עַבְדָּיו כִּהְגִּילוֹת נִגְלוֹת אֶחָד הַרְקִים:	שמואל ב ו, 20
7	ג	הזבח של שלמה בבמה הגדולה	וַיֹּאמֶר ה' אֵל אֶהְרֹן לְךָ לְקִרְיַת מִשָּׁה הַמִּדְבָּרָה וַיֵּלֶךְ וַיִּפְגְּשֻׁהוּ בְּהַר הָאֱלֹהִים וַיִּשָּׁק לוֹ: וַיָּבֹא יִתְרוֹ חֹתֵן מִשָּׁה וּבָנָיו וְאִשְׁתּוֹ אֵל מִשָּׁה אֵל הַמִּדְבָּר אֲשֶׁר הוּא חֹנֶה שָׁם הַר הָאֱלֹהִים: וַיִּקֶּם וַיֹּאכַל וַיִּשְׁתֶּה וַיֵּלֶךְ בָּלַח הָאֲכִילָה הַהִיא אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה עַד הַר הָאֱלֹהִים חֲרִב:	שמות ד, 27 שמות יח, 5 מלכים א יט, 8
8	ד	עשיית צפוי למזבח ממחותות נחושת	וַיִּקַּח אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן אֶת מִחְתּוֹת הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר הִקְרִיבוּ הַשָּׂרָפִים וַיִּרְקְעוּם צָפוּי לְמִזְבֵּחַ: זָכְרוֹן לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל לְמַעַן אֲשֶׁר לֹא יִקְרַב אִישׁ זָר אֲשֶׁר לֹא מִזֶּרַע אֶהְרֹן הוּא לְהִקְטִיר קִטְרֶת לִפְנֵי ה' וְלֹא יִהְיֶה כִּקְרַח וּכְעֵדוֹתוֹ כְּאֲשֶׁר דִּבֶּר ה' בְּיַד מֹשֶׁה לוֹ:	במדבר יז, 4-5

9	א	בן הדד מלך ארם	וַיָּבֹא אֱלִישֶׁע דִּמְשֶׁק וּבֶן הַדָּד מֶלֶךְ אֲרָם חָלָה וַיִּגַּד לוֹ לֵאמֹר בָּא אִישׁ הָאֱלֹהִים עִד הִנֵּה וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל הַזֶּהָאֵל קַח בִּידְךָ מִנְחָה וְלֵךְ לִקְרֹאת אִישׁ הָאֱלֹהִים וְדַרְשֵׁת אֶת ה' מֵאוֹתוֹ לֵאמֹר הָאֲחִיָּה מַחְלִי זֶה׃	מלכים ב ח, 7-8
10	ד	מי אשם בסערה שהתחוללה	וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ לֵכוּ וְנִפְּלִיָה גִּזְרֹת וְנִדְעָה בְּשִׁלְמֵי הַרְעָה הַזֹּאת לָנוּ וְנִפְּלוּ גִּזְרֹת וְנִפְּלֵה הַגִּזְרִל עַל יוֹנָה׃	יונה א, 7
11	ג	ליאשיו	וַיִּשְׁכֶּם יִרְבֵּעֵל הוּא גִדְעוֹן וְכָל הָעָם אֲשֶׁר אִתּוֹ וַיַּחֲנוּ עַל עֵין חֶרֶד וּמִחְנֶה מִדִּין הִיָּה לוֹ מִצָּפוֹן מִגְבְּעַת הַמּוֹרָה בְּעַמְק׃ וַיִּנָּחֵם דָּוִד אֶת בֵּית שִׁבְעָה אֲשֶׁתוֹ וַיָּבֹא אֵלֶיהָ וַיִּשְׁכַּב עִמָּה וַתֵּלֶד בֶּן וַתִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ שְׁלֹמֹה וְה' אָהָב׃ וַיִּשְׁלַח בֵּיד נָתָן הַנָּבִיא וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ יְדִידְיָה בְּעֵבֶר ה'׃ וַיִּמְלֶךְ מֶלֶךְ בְּכָל אֶת מִתְּנִיָה דָּוִד תַּחֲתָיו וַיִּסָּב אֶת שְׁמוֹ צִדְקִיָּה׃	שופטים ז, 1 שמואל ב יב, 24-25 מלכים ב כד, 17
12	ב	את מחיקת הזכר של עמלק	וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה כָּתֹב זֵאת זִכְרוֹן בְּסֶפֶר וְשִׁים בְּאָזְנִי יְהוֹשֻׁעַ כִּי מָחָה אֶמְחֶה אֶת זִכְרֵ עַמְלֶק מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם׃	שמות יז, 14
13	ד	הוא ירה חיצים למרחק	וְאֲנִי שְׁלֹשֶׁת הַחֲצִיצִים צָדָה אוֹרָה לְשַׁלַּח לִי לְמִטְרָה׃	שמואל א כ, 20
14	א	כי בשדהו של בועז לא יפגעו בה	וַתֹּאמֶר נַעֲמִי אֶל רוּת כְּלִתָּה טוֹב בְּתִי כִי תִצְאִי עִם נַעֲרֹתַי וְלֹא יִפְגְּעוּ בְךָ בְּשָׂדֵה אַחֵר׃	רות ב, 22
15	ג	אלעזר הכוהן	וְאַלֶּה אֲשֶׁר נָחֳלוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּאֶרֶץ כְּנָעַן אֲשֶׁר נָחֳלוּ אוֹתָם אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וַיהוֹשֻׁעַ בֶּן נֹחַן וְרָאשֵׁי אֲבוֹת הַמִּטּוֹת לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃	יהושע יד, 1
16	ב	יתרו כוהן מדיין	עָתָה יֵדְעִתִּי כִי גָדוֹל ה' מְכַל הָאֱלֹהִים כִּי בַדְּבָר אֲשֶׁר זָדוּ עֲלֵיהֶם׃	שמות יח, 11
17	א	עתליה	וַיְהִי אֶתְּהָ בֵית ה' מִתְחַבֵּא שֵׁשׁ שָׁנִים וַעֲתָלְיָה מַלְכַת עַל הָאֶרֶץ׃	מלכים ב יא, 3
18	ד	אדמות הכהנים	רַק אֲדָמַת הַכֹּהֲנִים לֹא קָנָה כִּי חֶק לַכֹּהֲנִים מֵאֵת פְּרֵעָה וְאָכְלוּ אֶת חֶקֶם אֲשֶׁר נָתַן לָהֶם פְּרֵעָה עַל כֵּן לֹא מָכְרוּ אֶת אֲדָמָתָם׃	בראשית מז, 22
19	ב	לירבעם	וַיִּתְּנוּ אֶל יַעֲקֹב אֶת כָּל אֱלֹהֵי הַנֹּכֶר אֲשֶׁר בְּיָדָם וְאֶת הַנְּזָמִים אֲשֶׁר בְּאֲזַנֵּיהֶם וַיִּטְמֵן אֹתָם יַעֲקֹב תַּחַת הָאֵלֶּה אֲשֶׁר עִם שָׁכֶם׃ וַיִּכְתֹּב יְהוֹשֻׁעַ אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בְּסֶפֶר תּוֹרַת אֱלֹהִים וַיִּקַּח אֶבֶן גְּדוֹלָה וַיִּקְיֶמָה שֵׁם תַּחַת הָאֵלֶּה אֲשֶׁר בְּמִקְדָּשׁ ה'׃ וַיִּקְרָא אֶבְשָׁלוֹם לִפְנֵי עַבְדֵי דָוִד וְאֶבְשָׁלוֹם רָכַב עַל הַפֶּרֶד וַיָּבֹא הַפֶּרֶד תַּחַת שׁוֹבְרֵי הָאֵלֶּה הַגְּדוֹלָה וַיַּחֲזֵק רֹאשׁוֹ בָּאֵלֶּה וַיִּתֵּן בֵּין הַשָּׁמַיִם וּבֵין הָאֶרֶץ וְהַפֶּרֶד אֲשֶׁר תַּחֲתָיו עָבַר׃	בראשית לה, 4 יהושע כד, 26 שמואל ב יח, 9

20	ב	הם ביקשו ממנו להמית אנשים מצאצאיו של שאול	ויאמרו אל המלך האיש אשר כלנו ואשר דמה לנו נשמדנו מהתיצב בכל גבל ישראל: יתן לנו שבועה אנשים מבניו והוקענום לה' בגבעת שאול בחיר ה' ויאמר המלך אני אתן:	שמואל ב כא, 5-6
21	ד	על פקח מלך ישראל	ויקח אסא את כל הכסף והזהב הנותרים באוצרות בית ה' ואת אוצרות בית המלך ויתנם ביד עבדיו וישלחם המלך אסא אל בן הדד בן טברמן בן חזיון מלך ארם הישב בדמשק לאמר: [...] הנה שלחתי לך שחד כסף וזהב לך הפרה את בריתך את בעשא [...]: ויקח אסא את הכסף ואת הזהב הנמצא בית ה' ובאצרות בית המלך וישלח למלך אשור שחד: בא פול מלך אשור על הארץ ויתן מנחם לפול אלף כפר כסף להיות ידיו אתו להחזיק הממלכה בידי:	מלכים א טו, 19-18 מלכים ב טז, 8 מלכים ב טו, 19
22	ב	חובב בן רעואל	ויאמר משה לחבב בן רעואל המדיני חתן משה נסעים אנחנו אל המקום אשר אמר ה' אתו אתן לכם לכה אתנו והטבנו לך כי ה' דבר טוב על ישראל: ויאמר אליו לא אלה כי אם אל ארצי ואל מולדתי אלה:	במדבר י', 30-29
23	א	חזקיהו	ומבניך אשר יצאו ממך אשר תוליד יקחו והיו סריסים בהיכל מלך בבל:	מלכים ב כ, 18
24	ג	שמואל	ויאמר שמואל אל כל בית ישראל לאמר אם בכל לבבכם אתם שבים אל ה' הסירו את אלהי הנכר מתוככם והעשיתרות והכינו לבבכם אל ה' ועבדו לבדו ויצל אתכם מיד פלשתים:	שמואל א ז, 3
25	ב	שמשון	ויאמר להם שמשון אם תעשו כזאת כי אם נקמתי בכם ואחר אהדל: ויך אותם שוק על ירך מכה גדולה וירד וישב בסעף סלע עיטם:	שופטים טו, 8-7

חידון התנ"ך המחוזי הפומבי לבתי הספר הממלכתיים התשע"ז

השלב הראשון שאלות בעקבות סרטונים

סרטונים בנושא ניסים ונפלאות:

ניסי אוכל

ניסי מים

ניסי ריפוי

שינוי סדרי טבע

בחלק הזה יוקרנו סרטונים העוסקים בניסים ונפלאות.
לאחר ההקרנה של כל סרטון, תוצג לכל אחד ואחת מ-4 המתמודדים/ות שאלה
הקשורה לנושא הסרטון. כל שאלה מורכבת משני חלקים.
תשובה נכונה על חלק אחד של השאלה תזכה את המתמודד/ת ב-6 נקודות.
תשובות נכונות על שני חלקי השאלה יזכו את המתמודד/ת ב-12 נקודות.

סרטון בנושא: ניסי אוכל

שאלה מס' 1:

הנביא אלישע היה ידוע בניסיו המפורסמים, שהצילו וסייעו לאנשים רבים. אישה אלמנה שנקלעה למצוקה כלכלית פנתה אל הנביא אלישע בבקשת עזרה: "עבדך אישי מת ואתה ידעת כי עבדך היה ירא את ה'". לאחר מות בעלה היא נותרה בעלת חוב והנושה (גובה החוב) הציב בפניה דרישה קשה.

- א. איזה איום הציב הנושה בפני האישה האלמנה, כשהבין שאין ביכולתה לשלם את החוב?
ב. כיצד סייע אלישע לאישה לשלם את החוב?

תשובות:

- א. הנושה דרש לקחת את ילדיה של האלמנה לעבדים. (יתקבל גם: הנושה איים שימכור את ילדיה לעבדות.)
ב. אלישע הורה לה לשאול כלים משכניה, למלא אותם בשמן שהיה בביתה, למכור את השמן – ובכסף שתקבל, לשלם את החוב. (גם תשובה חלקית תתקבל כנכונה.)

ואשה אחת מנשי בני הנביאים צעקה אל אלישע לאמר עבדך אישי מת ואתה ידעת כי עבדך היה ירא את ה' והנשה בא לקחת את שני ילדי לו לעבדים: ויאמר אליה אלישע מה אעשה לך הגידי לי מה יש לך בבית ותאמר אין לשפחתך כל בבית כי אם אסוף שמן: ויאמר לך שאלי לך כלים מן החוץ מאת כל שכניך כלים רקים אל תמעיטי: ובאת וסגרת הדלת בעדך ובעד בניך ויצקת על כל הכלים האלה והמלא תסיעי: ותלך מאתו ותסגר הדלת בעדה ובעד בניה הם מגישים אליה והיא מוצקת: ויהי כמלאת הכלים ותאמר אל בנה הגישה אלי עוד כלי ויאמר אליה אין עוד כלי ויעמד השמן: ותבא ותגד לאיש האלהים ויאמר לך מכרי את השמן ושלמי את נשיך ואת ובניך תחיי בנותר: (מלכים ב ד, 1-7)

שאלה מס' 2:

אלישע הנביא ירש את תפקידו של אליהו, שגם הוא נודע בעזרתו לחלשים בחברה.

אליהו הנביא התארח בביתה של אישה אלמנה מצרפת, שהתלוננה לפניו על המחסור במזון: "חי' ה' אֱלֹהֶיךָ אִם יֵשׁ לִי מְעוֹג כִּי אִם מִלֹּא כֹף קֶמַח בְּכַד וּמַעַט שֶׁמֶן בְּצִפְחַת וְהִנְנִי מְקַשֶּׁשֶׁת שְׁנַיִם עֲצִים וּבָאתִי וְעֹשִׂיתִיהוּ לִי וְלִבְנִי וְאֶכְלֶנָהּ וּמָתְנוּ".

- א. מה הייתה הסיבה למחסור במזון בארץ באותה תקופה?
ב. מה הבטיח אליהו לאישה כדי לסייע לה במצוקתה?

תשובות:

- א. באותה עת הייתה בארץ בצורת (עצירת גשמים), אשר גרמה למחסור במזון ובמים. (יתקבל גם: שבועתו של אליהו שלא ירדו גשמים.)
ב. אליהו הבטיח לאישה שהמזון שיש בביתה יספיק לתקופת הבצורת: "כֹּד הַקֶּמַח לֹא תִכְלֶה וְצִפְחַת הַשֶּׁמֶן לֹא תִחְסָר".

וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ צֹרְפַתָּה וַיָּבֵא אֶל פֶּתַח הָעִיר וְהִנֵּה שָׁם אִשָּׁה אֶלְמָנָה מְקַשֶּׁשֶׁת עֲצִים וַיִּקְרָא אֵלֶיהָ וַיֹּאמֶר קַחִי נָא לִי מַעַט מִיָּם בְּכָלִי וְאֶשְׁתֶּה: וַתֵּלֶךְ לִקְחַת וַיִּקְרָא אֵלֶיהָ וַיֹּאמֶר לְקַחִי נָא לִי פֶתַח לֶחֶם בַּיָּדָךְ: וַתֹּאמֶר חַי' ה' אֱלֹהֶיךָ אִם יֵשׁ לִי מְעוֹג כִּי אִם מִלֹּא כֹף קֶמַח בְּכַד וּמַעַט שֶׁמֶן בְּצִפְחַת וְהִנְנִי מְקַשֶּׁשֶׁת שְׁנַיִם עֲצִים וּבָאתִי וְעֹשִׂיתִיהוּ לִי וְלִבְנִי וְאֶכְלֶנָהּ וּמָתְנוּ: וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ אֱלֹהֵהּ אֵל תִּירָאִי בְּאִי עֹשִׂי כְדִבְרֶךָ אֲךָ עֹשִׂי לִי מִשֵּׁם עֲגָה קִטְנָה בְּרֵאשִׁינָה וְהוֹצֵאת לִי וְלִבְנִי תַעֲשִׂי בְּאַחֲרֶנָּה: כִּי כֹה אָמַר ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל כֹּד הַקֶּמַח לֹא תִכְלֶה וְצִפְחַת הַשֶּׁמֶן לֹא תִחְסָר עַד יוֹם תֵּת ה' גֹּשֶׁם עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה: וַתֵּלֶךְ וַתַּעֲשֶׂה כְדִבְרֵי אֱלֹהֵהּ וַתֹּאכַל הִיא וְהוּא וּבֵיתָהּ יָמִים: כֹּד הַקֶּמַח לֹא כָלְתָה וְצִפְחַת הַשֶּׁמֶן לֹא חָסַר כְּדִבְרֵי ה' אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּיַד אֱלֹהֵהּ: (מלכים א יז, 10-16)

שאלה מס' 3:

בתקופת הבצורת, גם אליהו הנביא עצמו נזקק למזון ולמים, בעת שברח אל נחל כרית: "וַיֵּלֶךְ וַיָּשָׁב בְּנַחַל כְּרִית אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הַיַּרְדֵּן".

- א. מי הביאו לאליהו מזון בזמן שישב בנחל כרית?
- ב. מה גרם לאליהו לעזוב את נחל כרית ולחפש מקום מסתור אחר?

תשובות:

- א. **העורבים הביאו לו לחם ובשר בבוקר ובערב.** (גם התשובה "העורבים" תתקבל כנכונה).
- ב. **המים בנחל יבשו כי לא היה גשם בארץ / אלוהים אמר לו ללכת למקום אחר** (כל אחת מהתשובות תתקבל כתשובה מלאה).

וַיְהִי דְבַר ה' אֵלָיו לֵאמֹר: לֶךְ מִזֶּה וּפְנִיתָ לָךְ קֶדְמָה וְנִסְתַּרְתָּ בְּנַחַל כְּרִית אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הַיַּרְדֵּן: וְהָיָה מִהֲנַחֵל תִּשְׁתֶּה וְאֵת הָעֹרֵבִים צִוִּיתִי לְכַלְכֶּלְךָ שֵׁם: וַיֵּלֶךְ וַיַּעַשׂ כְּדִבְרֵי ה' וַיֵּלֶךְ וַיָּשָׁב בְּנַחַל כְּרִית אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הַיַּרְדֵּן: וְהָעֹרֵבִים מֵבֵאִים לוֹ לֶחֶם וּבָשָׂר בַּבֹּקֶר וּלְחֶם וּבָשָׂר בָּעֶרֶב וּמִן הַנַּחֵל יִשְׁתֶּה: וַיְהִי מִקֵּץ יָמִים וַיֵּיבֶשׂ הַנַּחֵל כִּי לֹא הָיָה גֶשֶׁם בָּאָרֶץ: וַיְהִי דְבַר ה' אֵלָיו לֵאמֹר: קוּם לֶךְ צַרְפַּתָּה אֲשֶׁר לְצִידוֹן וַיִּשְׁבֶּתָ שָׁם הִנֵּה צִוִּיתִי שָׁם אִשָּׁה אֶלְמָנָה לְכַלְכֶּלְךָ: (מלכים א' יז, 2-9)

שאלה מס' 4

בזמן שהיו בני ישראל במדבר והתלוננו על מחסור באוכל, שלח להם אלוהים לחם מן השמים בכל בוקר: "הֲנִי מִמְטִיר לָכֶם לֶחֶם מִן הַשָּׁמַיִם וְיֵצֵא הָעָם וְלָקְטוּ דָּבָר יוֹם בְּיוֹמוֹ".

- א. כיצד קראו בני ישראל ללחם שאכלו במדבר?
- ב. "וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁשִׁי לָקְטוּ לֶחֶם מִשָּׁנָה, שְׁנֵי הָעֶמֶר לָאֶחָד". מדוע ליקטו בני ישראל מנה כפולה של לחם ביום השישי?

תשובות:

- א. הלחם נקרא בפיהם "מן".
- ב. ביום השישי ליקטו בני ישראל מנה כפולה כדי שהמנה תספיק גם ליום השבת, משום שבשבת לא ירד המן מהשמים. (כל תשובה המעידה על הבנת העניין תתקבל כנכונה).

וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁשִׁי לָקְטוּ לֶחֶם מִשָּׁנָה שְׁנֵי הָעֶמֶר לָאֶחָד וַיָּבֹאוּ כָל נְשֵׂאֵי הָעֵדָה וַיִּגִּידוּ לְמֹשֶׁה: וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם הוּא אֲשֶׁר דִּבֶּר ה' שְׁבֹתוֹן שְׁבֹת קֹדֶשׁ לַה' מִחֹר אֶת אֲשֶׁר תֹּאפּוּ אִפּוֹ וְאֶת אֲשֶׁר תִּבְשְׁלוּ בִשְׁלוּ וְאֶת כָּל הָעֵדָף הַנִּיחוּ לָכֶם לְמִשְׁמֶרֶת עַד הַבֹּקֶר: וַיִּנְיחוּ אֹתוֹ עַד הַבֹּקֶר כְּאֲשֶׁר צִוָּה מֹשֶׁה וְלֹא הִבְאִישׁ וְרִמָּה לֹא הָיְתָה בּוֹ: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֲכָלְהוּ הַיּוֹם כִּי שְׁבֹת הַיּוֹם לַה' הַיּוֹם לֹא תִמְצָאֻהוּ בַשָּׂדֶה: שְׁשֹׁת יָמִים תִּלְקְטֻהוּ וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שְׁבֹת לֹא יִהְיֶה בּוֹ: וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יֵצְאוּ מִן הָעֵם לִלְקֹט וְלֹא מָצְאוּ: וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה עַד אָנָּה מֵאַנְתֶּם לִשְׁמֹר מִצְוֹתַי וְתוֹרֹתַי: רְאוּ כִּי ה' נָתַן לָכֶם הַשְׁבֹּת עַל כֵּן הוּא נָתַן לָכֶם בַּיּוֹם הַשְּׁשִׁי לֶחֶם יוֹמִים שְׁבֹבוּ אִישׁ תַּחֲתָיו אֵל יֵצֵא אִישׁ מִמֶּקְמוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי: וַיִּשְׁבְּתוּ הָעָם בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי: וַיִּקְרְאוּ בֵּית יִשְׂרָאֵל אֶת שְׁמוֹ מִן וְהוּא כְזָרַע גֹּד לִבָּן וְטַעְמוֹ כְּצִפְיֹחַת בִּדְבָשׁ: (שמות טז, 22-31)

סרטון בנושא: ניסי מים

שאלה מס' 5:

- ניסים רבים הקשורים במים התרחשו במדבר, במטרה להרוות את צימאונם של בני ישראל. לאחר שהעם התלונן על מחסור במים, ציווה ה' על משה לדבר אל סלע כדי להוציא ממנו מים: "ודברתם אל הסלע לעיניהם ונתן מימיו והוצאת להם מים מן הסלע והשקית את העדה ואת בעירם".
- א. כיצד הוציא משה מים מהסלע, במקום לדבר אליו?
ב. איזה עונש קיבל משה על כך שלא ציית להוראת ה' במדויק?

תשובות:

- א. משה היכה בסלע.
ב. העונש שקיבל משה הוא לא להיכנס אל הארץ / לא להוביל את בני ישראל בכניסתם לארץ. (שתי התשובות יתקבלו כנכונות.)

וידבר ה' אל משה לאמר: קח את המטה וקהל את העדה אתה ואהרן אחיך ודברתם אל הסלע לעיניהם ונתן מימיו והוצאת להם מים מן הסלע והשקית את העדה ואת בעירם: ויקח משה את המטה מלפני ה' כאשר צוהו: ויקהל משה ואהרן את הקהל אל פני הסלע ויאמר להם שמעו נא המרים המן הסלע הנה נוציא לכם מים: וירם משה את ידו ויך את הסלע במטהו פעמים ויצאו מים רבים ותשת העדה ובעירם: ויאמר ה' אל משה ואל אהרן יען לא האמנתם בי להקדישני לעיני בני ישראל לכן לא תביאו את הקהל הזה אל הארץ אשר נתתי להם: הנה מי מריבה אשר רבו בני ישראל את ה' ויקדש בם: (במדבר כ, 13-7)

שאלה מס' 6

אחד מניסי המים המפורסמים ביותר הוא נס קריעת ים סוף.

סיפור דומה התרחש גם בימיו של יהושע, כאשר מימיו של נהר הפסיקו לזרום ובני ישראל עברו בחרבה: "וַיַּעֲמְדוּ הַמַּיִם הַיַּרְדִּים מִלְמַעְלָה קִמּוֹ נָד אָחָד [...] וְהָעָם עָבְרוּ".

- א. איזה נהר חצו בני ישראל בסיפור הזה, שהתרחש בימיו של יהושע?
- ב. מה עשה יהושע כדי להזכיר לדורות הבאים את הנס שהתרחש?

תשובות:

- א. הם חצו את נהר הירדן.
- ב. לזכר נס חציית הירדן הקים יהושע גל אבנים בגלגל.

וַיְהִי בְּנוֹסַע הָעָם מֵאֵהֳלֵיהֶם לַעֲבֹר אֶת הַיַּרְדֵּן וְהַכְּהֲנִים נִשְׁאִי הָאָרוֹן הַבְּרִית לִפְנֵי הָעָם: וַיָּבֹאוּ נִשְׁאֵי הָאָרוֹן עַד הַיַּרְדֵּן וְרַגְלֵי הַכְּהֲנִים נִשְׁאֵי הָאָרוֹן נִטְּבְּלוּ בַקֶּצֶה הַמַּיִם וְהַיַּרְדֵּן מָלָא עַל כָּל גְּדֻתָּיו כֹּל יְמֵי קִצִּיר: וַיַּעֲמְדוּ הַמַּיִם הַיַּרְדִּים מִלְמַעְלָה קִמּוֹ נָד אָחָד הַרְחֵק מְאֹד מֵאֵדָם הָעִיר אֲשֶׁר מֵצֵד צָרְתָּן וְהַיַּרְדִּים עַל יָם הָעַרְבָה יָם הַמֶּלַח תָּמּוּ נִכְרְתוּ וְהָעָם עָבְרוּ נֶגֶד יְרִיחוֹ: [...] וַיֹּאמֶר לָהֶם יְהוֹשֻׁעַ עָבְרוּ לִפְנֵי אָרוֹן ה' אֱלֹהֵיכֶם אֶל תּוֹךְ הַיַּרְדֵּן וְהִרִימוּ לָכֶם אִישׁ אֶבֶן אַחַת עַל שִׁכְמוֹ לְמַסְפֵּר שְׁבָטֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל: לְמַעַן תִּהְיֶה זֹאת אוֹת בְּקִרְבְּכֶם כִּי יִשְׁאַלּוּ בְּנֵיכֶם מָחָר לֵאמֹר מָה הָאֲבָנִים הָאֵלֶּה לָכֶם: וְאָמַרְתֶּם לָהֶם אֲשֶׁר נִכְרְתוּ מִיְמֵי הַיַּרְדֵּן מִפְּנֵי אָרוֹן בְּרִית ה' בְּעָבְרוֹ בַּיַּרְדֵּן נִכְרְתוּ מִי הַיַּרְדֵּן וְהָיוּ הָאֲבָנִים הָאֵלֶּה לְזִכְרוֹן לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל עַד עוֹלָם: [...] וְאֵת שְׁתֵּי עֶשְׂרֵה הָאֲבָנִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר לָקְחוּ מִן הַיַּרְדֵּן הַקִּים יְהוֹשֻׁעַ בְּגִלְגָּל: (יהושע ג, 14-16, ד, 5-7, 20)

שאלה מס' 7

אדם הוטל מאונייה בלב ים, ובעקבות זאת פסקה הסערה שהתחוללה בים: "וַיִּטְלֶהוּ אֶל הַיָּם וַיַּעֲמֵד הַיָּם מִזְעָפוֹ".

- א. מיהו האיש?
- ב. מדוע השלכתו אל המים הביאה להפסקת הסערה?

תשובות:

- א. האיש הוא יונה הנביא.
- ב. יונה ברח מהשליחות שהטיל עליו ה', ולכן ה' חולל סערה בים. כאשר הושלך יונה מהאונייה אל הים, ה' הפסיק את הסערה.

וַיְהִי דְבַר ה' אֶל יוֹנָה בֶן אֲמִתַּי לֵאמֹר: קוּם לֶךְ אֶל נִינְוָה הָעִיר הַגְּדוֹלָה וְקֹרֵא עֲלֶיהָ כִּי עָלְתָה רָעָתָם לִפְנֵי: וַיָּקָם יוֹנָה לְבָרֹחַ תַּרְשִׁישָׁה מִלִּפְנֵי ה' וַיֵּרֶד יָפוֹ וַיִּמְצָא אֲנִיָּה בָּאָה תַרְשִׁישׁ וַיֵּתֶן שָׂכְרָהּ וַיֵּרֶד בָּהּ לִבּוֹא עִמָּהֶם תַּרְשִׁישָׁה מִלִּפְנֵי ה': וְהָיָה הַטִּיל רוּחַ גְּדוֹלָה אֶל הַיָּם וַיְהִי סַעַר גְּדוֹל בַּיָּם וְהָאֲנִיָּה חֲשָׁבָה לְהִשָּׁבֵר: [...] וַיֹּאמְרוּ אֲלֵיהֶם שְׂאוּנִי וְהִטִּילֵנִי אֶל הַיָּם וַיִּשְׁתַּק הַיָּם מֵעֲלֵיכֶם כִּי יוֹדַע אֲנִי כִּי בְשָׁלִי הַסַּעַר הַגְּדוֹל הַזֶּה עֲלֵיכֶם: וַיַּחֲתִירוּ הָאֲנָשִׁים לְהַשִּׁיב אֶל הַיָּבֵשָׁה וְלֹא יָכְלוּ כִּי הַיָּם הוֹלֵךְ וְסַעַר עֲלֵיהֶם: וַיִּקְרְאוּ אֶל ה' וַיֹּאמְרוּ אָנָּה ה' אֵל נָא נִאֲבָדָה בְּנַפְשׁ הָאִישׁ הַזֶּה וְאַל תֵּתֵן עָלֵינוּ דָם נִקְיָא כִּי אַתָּה ה' כְּאִשֶּׁר חִפְצָתָ עָשִׂיתָ: וַיִּשְׂאוּ אֶת יוֹנָה וַיִּטְלֶהוּ אֶל הַיָּם וַיַּעֲמֵד הַיָּם מִזְעָפוֹ: (יונה א, 1-4, 12-15)

שאלה מס' 8

אחד משופטי ישראל, שהיה במצב של צמא גדול, ביקש מה' לסייע לו כדי שלא ימות בצמא ויפול בידי אויביו: "ויקרא אל ה' ויאמר אתה נתת ביד עבדך את התשועה הגדלה הזאת ועתה אמות בצמא ונפלתי ביד הערלים!"

- א. מיהו האיש?
- ב. כיצד סייע ה' לאיש להרוות את צימאונו?

תשובות:

- א. האיש הוא שמשון.
- ב. ה' ביקע את המכתש (הסלע) ויצאו ממנו מים.

ויאמר שמשון בלחי החמור חמור חמרתים בלחי החמור הכיתי אלף איש: ויהי ככלתו לדבר וישלף הלחי מידו ויקרא למקום ההוא רמת לחי: ויצמא מאד ויקרא אל ה' ויאמר אתה נתת ביד עבדך את התשועה הגדלה הזאת ועתה אמות בצמא ונפלתי ביד הערלים: ויבקע אלהים את המכתש אשר בלחי ויצאו ממנו מים וישת ויתשב רוחו ויחי על כן קרא שמה עין הקורא אשר בלחי עד היום הזה: (שופטים טו, 16-19)

סרטון בנושא: ניסי ריפוי

שאלה מס' 9:

חזקיהו מלך יהודה היה מלך פורץ דרך. סופר עליו שהוא שבר חפץ ששימש בעבר לריפויים של בני ישראל במגפה.

- א. באיזה חפץ מדובר?
- ב. מדוע שבר חזקיהו את החפץ?

תשובות:

- א. החפץ הוא נחש הנחושת (יתקבל גם: נחושתן).
- ב. חזקיהו שבר את נחש הנחושת מפני שבני ישראל היו מקטרים לו / היו עובדים אותו / היו משתחוים לו / הפכו את נחש הנחושת לאליל (כל אחת מהתשובות תתקבל כנכונה).

וְהָיָה בַשָּׁנָה שְׁלֹשׁ לְהוֹשָׁע בֶּן אֱלֵה מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל מֶלֶךְ חֲזַקְיָה בֶן אֲחִז מֶלֶךְ יְהוּדָה: בֶּן עֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ שָׁנָה הָיָה בְּמִלְכּוֹ וְעֶשְׂרִים וְתֵשַׁע שָׁנָה מֶלֶךְ בִּירוּשָׁלַם וְשֵׁם אִמּוֹ אֲבִי בֵּת זַכְרְיָה: וַיַּעַשׂ הַיֵּשֶׁר בְּעֵינָי ה' כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה דָּוִד אָבִיו: הוּא הִסִּיר אֶת הַבָּמֹת וְשִׁבַר אֶת הַמִּצֵּבֹת וְכָרַת אֶת הָאֲשֵׁרָה וְכָתַת נָחֹשׁ הַנְּחֻשֶׁת אֲשֶׁר עָשָׂה מֹשֶׁה כִּי עַד הַיָּמִים הַהֵם הָיָה בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מְקַטְרִים לוֹ וַיִּקְרָא לוֹ נְחֻשֶׁתָן: בָּה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בָּטַח וְאַחֲרָיו לֹא הָיָה כְּמָהוּ בְּכָל מַלְכֵי יְהוּדָה וְאֲשֶׁר הָיוּ לִפְנָיו: (מלכים ב' יח, 1-5)

שאלה מס' 10:

אישה מסוימת באה אל נביא בגלל מצבו הרפואי הקשה של בנה. הנביא מבחין בה ומצווה על נערו ללכת לקראתה ולדרוש בשלומה: "עתה רויץ נא לקראתה ואמר לה השלום לך השלום לאישך השלום לילד?"

- א. מיהו הנביא?
- ב. האישה רומזת לנביא שמחובתו להציל את בנה המת ולהחיות אותו. מדוע היא סבורה שזוהי חובתו?

תשובות:

- א. הנביא הוא אלישע.
- ב. אלישע עשה את הנס וגרם לאישה להרות וללדת את הבן, למרות שהיא ביקשה שלא ישלה אותה. לכן מחובתו המוסרית של אלישע להציל את הילד. (כל תשובה ברוח זאת תתקבל כנכונה. גם תשובה חלקית תתקבל כנכונה.)

ותלך ותבא אל איש האלהים אל הר הכרמל ויהי כראות איש האלהים אתה מנגד ויאמר אל גיחזי נערו הנה השונמית הלז: עתה רויץ נא לקראתה ואמר לה השלום לך השלום לאישך השלום לילד ותאמר שלום: ותבא אל איש האלהים אל ההר ותחזק ברגליו ויגש גיחזי להדפה ויאמר איש האלהים הרפה לה כי נפשה מרה לה וה' העלים ממני ולא הגיד לי: ותאמר השאלתי בן מאת אדני הלא אמרתי לא תשלה אתי: ויאמר לגיחזי חגר מתניך וקח משענתי בידך ולך כי תמצא איש לא תברכנו וכי יברכך איש לא תעננו ושמעת משענתי על פני הנער: (מלכים ב ד, 25-29)

שאלה מס' 11

יכולות הריפוי של הנביא אלישע התפרסמו והגיעו עד למרחוק.

אדם מכובד שהיה "גבור חיל מצרע" הגיע עד לארץ ישראל, אל הנביא אלישע, כדי שייסייע לו להירפא מצרעתו: "ויבא [...] בסוסו וברכבו ויעמד פתח הבית לאלישע".

א. מיהו האדם?

ב. מה הורה לו הנביא אלישע לעשות כדי להירפא מהצרעת?

תשובות:

א. **האדם הוא נעמן, שר הצבא של מלך ארם.** (גם חלק אחד של התשובה יתקבל כתשובה מלאה.)

ב. **הנביא הורה לו לרחוץ שבע פעמים במי הירדן.**

ונעמן שר צבא מלך ארם היה איש גדול לפני אדניו ונשא פנים כי בו נתן ה' תשועה לארם והאיש היה גבור חיל מצרע: [...] ויהי כשמע אלישע איש האלהים כי קרע מלך ישראל את בגדיו וישלח אל המלך לאמר למה קרעת בגדיך? בא נא אלי וידע כי יש נביא בישראל: ויבא נעמן בסוסו וברכבו ויעמד פתח הבית לאלישע: וישלח אליו אלישע מלאך לאמר הלך ורחצת שבע פעמים בירדן וישב בשרך לך וטהר: (מלכים ב' ה', 1, 8-10)

שאלה מס' 12

מנהיג מסוים קיבל מאלוהים אות שבו נהפכה ידו למצורעת, ולאחר מכן - נרפאה ושבה למצב הקודם:
"וַיָּבֹא יְדֹ בְּחִיקוֹ וַיּוֹצֵאָהּ וְהִנֵּה יְדֹ מְצֻרֶעֶת כְּשֶׁלֶג: [...] וַיָּשֶׁב יְדֹ אֶל חִיקוֹ וַיּוֹצֵאָהּ מִחִיקוֹ וְהִנֵּה שְׁבָה כְּבָשָׂר".

- א. מיהו המנהיג?
- ב. ציינו אות נוסף שקיבל המנהיג במעמד הזה.

תשובות:

- א. המנהיג הוא משה.
- ב. האות הנוסף שקיבל: הפיכת המטה לנחש / הפיכת מי היאור לדם. (כל אחת מהתשובות תתקבל כנכונה.) יתקבל גם: הסנה הבוער שאיננו אוכל.

וַיַּעַן מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר וְהֵן לֹא יֵאֱמִינוּ לִי וְלֹא יִשְׁמְעוּ בְּקוֹלִי כִּי יֹאמְרוּ לֹא נִרְאָה אֵלֶיךָ ה': וַיֹּאמֶר אֵלָיו ה' מֶה זֶה בְּיָדְךָ וַיֹּאמֶר מֶטֶה: וַיֹּאמֶר הַשְׁלִיכֵהוּ אַרְצָה וַיִּשְׁלַכְהוּ אַרְצָה וַיְהִי לְנָחָשׁ וַיִּנָּס מֹשֶׁה מִפָּנָיו: וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה שְׁלַח יָדְךָ וְאַחֲזֵה בְּזָנְבוֹ וַיִּשְׁלַח יְדֹ וַיַּחֲזֶק בּוֹ וַיְהִי לְמֶטֶה בְּכַפּוֹ: לְמַעַן יֵאֱמִינוּ כִּי נִרְאָה אֵלֶיךָ ה' אֱלֹהֵי אֲבֹתָם אֱלֹהֵי אֲבֹרָהֶם אֱלֹהֵי יִצְחָק וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב: וַיֹּאמֶר ה' לוֹ עוֹד קָבָא נָא יָדְךָ בְּחִיקְךָ וַיָּבֹא יְדֹ בְּחִיקוֹ וַיּוֹצֵאָהּ וְהִנֵּה יְדֹ מְצֻרֶעֶת כְּשֶׁלֶג: וַיֹּאמֶר הַשֵּׁב יָדְךָ אֶל חִיקְךָ וַיָּשֶׁב יְדֹ אֶל חִיקוֹ וַיּוֹצֵאָהּ מִחִיקוֹ וְהִנֵּה שְׁבָה כְּבָשָׂר: וְהִנֵּה אִם לֹא יֵאֱמִינוּ לָךְ וְלֹא יִשְׁמְעוּ לְקוֹל הָאֵת הָרִאשׁוֹן וְהָאֱמִינוּ לְקוֹל הָאֵת הַאֲחֵרוֹן: וְהִנֵּה אִם לֹא יֵאֱמִינוּ גַם לְשֵׁנִי הָאֲתוֹת הָאֵלֶּה וְלֹא יִשְׁמְעוּן לְקוֹלְךָ וְלִקְוֹתַי מִמִּימֵי הַיָּאָר וְשִׁפְכָהּ הַיְּבֵשָׁה וְהָיוּ הַמַּיִם אֲשֶׁר תִּקַּח מִן הַיָּאָר וְהָיוּ לְדָם בַּיּוֹמָה: (שמות ד, 9-1)

סרטון בנושא: שינוי סדרי טבע

שאלה מס' 13:

נביאים שונים ביצעו ניסים שבהם השתנו סדרי הטבע כדי להציג לעם את כוחו של אלוהים.

- א. מיהו הנביא שהביא לירידת גשמים בתקופת קציר החיטים, שהיא תקופה יבשה: "הלוא קציר חטים היום אקרא אל ה' ויתן קלות ומטר"?
- ב. מיהו הנביא שגרם למזבח מלא במים לעלות באש: "ותפל אש ה' ותאכל את העלה ואת העצים ואת האבנים ואת העפר ואת המים אשר בתעלה לחכה"?

תשובות:

א. הנביא הוא שמואל.

הלוא קציר חטים היום אקרא אל ה' ויתן קלות ומטר וידעו ויראו כי רעתכם רבה אשר עשיתם בעיני ה' לשאול לכם מלך: ויקרא שמואל אל ה' ויתן ה' קלת ומטר ביום ההוא ויירא כל העם מאד את ה' ואת שמואל: (שמואל א יב, 17-18)

ב. מדובר באלהו הנביא.

ויהי בעלות המנחה ויגש אליהו הנביא ויאמר ה' אלהי אברהם יצחק וישראל היום יודע כי אתה אלהים בישראל ואני עבדך ובדברך עשיתי את כל הדברים האלה: ענני ה' ענני וידעו העם הנה כי אתה ה' האלהים ואתה הסבת את לבם אחריתי: ותפל אש ה' ותאכל את העלה ואת העצים ואת האבנים ואת העפר ואת המים אשר בתעלה לחכה: (מלכים א יח, 36-38)

שאלה מס' 14:

באחת ממלחמות ישראל התרחשו כמה ניסים, שבזכותם ניצח העם את צבא האויב. במהלכו של אחד הניסים ירדו מן השמים אבני ברד גדולות על האויב: "וַיְהִי בִּנְסֵם מִפְּנֵי יִשְׂרָאֵל [...] וְהָיָה הַשָּׁלִיךְ עֲלֵיהֶם אֲבָנִים גְּדֹלוֹת מִן הַשָּׁמַיִם".

- א. בימיו של איזה מנהיג מִישראל התקיימה המלחמה הזאת?
- ב. באותה מלחמה נאמר: "וַיַּעֲמֵד הַשָּׁמַשׁ בְּחֻצֵי הַשָּׁמַיִם וְלֹא אָץ לָבוֹא כִּיּוֹם תָּמִים". מדוע נעצרה השמש באמצע השמים?

תשובות:

- א. בימיו של יהושע.
- ב. השמש נעצרה משום שיהושע ביקש מה' להמשיך את המלחמה בשעות האור, לפני שתֵּרֵד החשכה: "שָׁמַשׁ בִּגְבְּעוֹן דָּוִם וַיֵּרָח בְּעֵמֶק אֵילָוִן". (גם תשובה חלקית תתקבל כנכונה.)

וַיָּבֹא אֲלֵיהֶם יְהוֹשֻׁעַ פְּתָאִם כָּל הַלַּיְלָה עָלָה מִן הַגִּלְגָּל: וַיְהִימָם ה' לִפְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיָּנֶם מֶכָּה גְּדוֹלָה בִּגְבְּעוֹן וַיִּרְדְּפֵם דֶּרֶךְ מַעְלָה בֵּית חוּרָן וַיָּנֶם עַד עֲזָקָה וְעַד מַקְדָּה: וַיְהִי בִּנְסֵם מִפְּנֵי יִשְׂרָאֵל הֵם בְּמוֹרֵד בֵּית חוּרָן וְהָיָה הַשָּׁלִיךְ עֲלֵיהֶם אֲבָנִים גְּדֹלוֹת מִן הַשָּׁמַיִם עַד עֲזָקָה וַיִּמְתּוּ רַבִּים אֲשֶׁר מֵתוּ בְּאַבְנֵי הַבֶּרֶד מֵאֲשֶׁר הָרְגוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּחֶרֶב: אַזַּיִדְבַּר יְהוֹשֻׁעַ לֵה' בַּיּוֹם תֵּת ה' אֶת הָאֶמְרִי לִפְנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר לְעֵינֵי יִשְׂרָאֵל שָׁמַשׁ בִּגְבְּעוֹן דָּוִם וַיֵּרָח בְּעֵמֶק אֵילָוִן: וַיִּדֹם הַשָּׁמַשׁ וַיֵּרָח עֹמֵד עַד יָקָם גּוֹי אִיִּבְיוֹ הֲלֹא הִיא כְּתוּבָה עַל סֵפֶר הַיָּשָׁר וַיַּעֲמֵד הַשָּׁמַשׁ בְּחֻצֵי הַשָּׁמַיִם וְלֹא אָץ לָבוֹא כִּיּוֹם תָּמִים: וְלֹא הָיָה כִּיּוֹם הַהוּא לִפְנֵי וְאַחֲרָיו לְשִׁמְעָה ה' בְּקוֹל אִישׁ כִּי ה' נִלְחָם לְיִשְׂרָאֵל: (יהושע י, 9-14)

שאלה מס' 15:

בולען הוא שמה של תופעת טבע שבה שקע נפער בקרקע בפתאומיות. תופעה דומה התרחשה באופן ניסוי בזמן שהיו בני ישראל במדבר: "ותבקע האדמה אשר תחתיהם: ותפתח הארץ את פיה ותבלע אתם ואת בתיהם ואת כל האדם [...] ואת כל הרכוש".

- א. מיהם האנשים שבלעה האדמה בסיפור הזה?
- ב. על מה נענשו אלה שנבלעו באדמה?

תשובה:

- א. **האנשים שנבלעו באדמה הם: קורח, דתן ואבירם.** (גם אזכור שם אחד בלבד יתקבל כתשובה מלאה).
- ב. **הם נענשו על כך שהטילו ספק במנהיגותם של משה ואהרן.**
תתקבל גם התשובה: הם נענשו מפני שהתלוננו על משה ואהרן, או רצו להנהיג את העם במקום משה ואהרן. (כל תשובה ברוח הדברים האלה, תתקבל כנכונה).

וַיִּקַּח קֹרַח בֶּן יִצְחָר בֶּן קֵהֶת בֶּן לֵוִי וְדָתָן וָאֲבִירָם בְּנֵי אֶלִיאֵב וְאוֹן בֶּן פִּלֵּת בְּנֵי רְאוּבֵן: וַיִּקְמוּ לִפְנֵי מֹשֶׁה וְאֲנָשִׁים מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל חֲמִשִּׁים וּמֵאֲתָיִם נְשִׂאֵי עֵדָה קָרְאִי מוֹעֵד אֲנָשֵׁי שֵׁם: וַיִּקְהֻלוּ עַל מֹשֶׁה וְעַל אֶהֱרֹן וַיֹּאמְרוּ אֲלֵהֶם רַב לָכֶם כִּי כָל הָעֵדָה כָּלָם קִדְּשִׁים וּבְתוֹכָם ה' וּמִדּוּעַ תִּתְנַשָּׂאוּ עַל קֹהֵל ה': [...] וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה בְּזֹאת תִּדְעוּן כִּי ה' שְׁלַחְנִי לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל הַמַּעֲשִׂים הָאֵלֶּה כִּי לֹא מַלְבִּי: אִם כְּמוֹת כָּל הָאָדָם יִמְתֹּן אֵלֶּה וּפִקְדוֹת כָּל הָאָדָם יִפְקֹד עֲלֵיהֶם לֹא ה' שְׁלַחְנִי: וְאִם בְּרִיאָה יִבְרָא ה' וּפִצְתָּה הָאֲדָמָה אֶת פִּיהָ וּבָלְעָה אֶתְּכֶם וְאֶת כָּל אֲשֶׁר לָהֶם וַיִּרְדּוּ חַיִּים שְׁאֵלָה וַיִּדְעֻתָם כִּי נֶאֱצַו הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה אֶת ה': וַיְהִי כְכִלְתּוֹ לְדַבֵּר אֶת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וּתְבַקַּע הָאֲדָמָה אֲשֶׁר תַּחְתֵּיהֶם: וּתִפְתַּח הָאָרֶץ אֶת פִּיהָ וּתְבַלַּע אֶתְּכֶם וְאֶת בְּתֵיכֶם וְאֶת כָּל הָאָדָם אֲשֶׁר לָקָרַח וְאֶת כָּל הָרֶכֶשׁ: וַיִּרְדּוּ הֵם וְכָל אֲשֶׁר לָהֶם חַיִּים שְׁאֵלָה וַתִּכַּס עֲלֵיהֶם הָאָרֶץ וַיֵּאבְדּוּ מִתּוֹךְ הַקֹּהֶל: (במדבר טז, 1-3, 28-33)

שאלה מס' 16:

טל הוא סוג של משקע הנוצר על צמחים ועל הקרקע, והוא בדרך כלל נוצר בשעות הלילה. הטל מוזכר באחד מהאותות שביקש מנהיג מה': "הֲנֵה אֲנֹכִי מְצִיג אֶת גִּזְתֵּי הַצֶּמֶר בְּגֶרֶן אִם טַל יִהְיֶה עַל הַגִּזָּה לְבִדָּה וְעַל כָּל הָאָרֶץ חֶרֶב [...]".

- א. מיהו המנהיג שביקש שיהיה טל על גיזת הצמר בלבד, ושהקרקע תישאר יבשה?
- ב. מה סימל האות הזה עבור המנהיג?

תשובות:

- א. גדעון הוא המנהיג.
- ב. האות סימל שגדעון ינצח במלחמה, ושה' יושיע את ישראל מאויביו.

וַיֹּאמֶר גִּדְעוֹן אֶל הָאֱלֹהִים אִם יִשְׁךָ מוֹשִׁיעַ בְּיָדִי אֶת יִשְׂרָאֵל כְּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ: הֲנֵה אֲנֹכִי מְצִיג אֶת גִּזְתֵּי הַצֶּמֶר בְּגֶרֶן אִם טַל יִהְיֶה עַל הַגִּזָּה לְבִדָּה וְעַל כָּל הָאָרֶץ חֶרֶב וַיִּדְעֵנִי כִּי תוֹשִׁיעַ בְּיָדִי אֶת יִשְׂרָאֵל כְּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ: וַיְהִי כֵן וַיִּשְׁכֶּם מִמָּחָרָת וַיִּזְרֹ אֶת הַגִּזָּה וַיִּמָּץ טַל מִן הַגִּזָּה מְלֹא הַסֶּפֶל מִיָּמָּה: (שופטים ו, 36-38)

חידון התנ"ך המחוזי הפומבי לבתי הספר הממלכתיים התשע"ז

השלב השני משחק מחשב

ניסים ונפלאות

כל מתמודד/ת יבחר או תבחר מקבץ אחד מתוך 10 מקבצי שאלות לבחירה.
בכל מקבץ 4 שאלות. כל מתמודד/ת יענה או תענה על כל השאלות בתוך 60
שניות.

כל תשובה נכונה תזכה את המתמודד/ת ב-5 נקודות.

תשובות נכונות על כל 4 השאלות יזכו את המתמודד/ת ב-20 נקודות.

נושא 1: מראות פלאיים

מספר השאלה	השאלה	התשובה	הפסוק
1	מי ראה "סנה בער באש והסנה איננו אכל"? (שמות ג, 2)	משה	וַיֵּרָא מֶלֶאךָה' אֵלָיו בְּלִבַּת אֵשׁ מִתּוֹךְ הַסֵּנֶה וַיֵּרָא וְהִנֵּה הַסֵּנֶה בֵּעֵר בָּאֵשׁ וְהַסֵּנֶה אֵינְנוֹ אֹכֵל: (שמות ג, 2)
2	מיהו הנביא שבחזיונו הופיעו רוח, רעש, אש ו"קול דממה דקה"? (מלכים א יט, 11-12)	אליהו	וַיֹּאמֶר צֵא וְעִמְדָהּ בְּהָר לִפְנֵי ה' וְהִנֵּה ה' עָבַר וְרוּחַ גְּדוֹלָה וְחֶזֶק מְפָרֵק הָרִים וּמִשְׁבַּר סְלָעִים לִפְנֵי ה' לֹא כְרוּם ה' וְאַחֵר הָרוּם רָעַשׁ לֹא בְרַעַשׁ ה': וְאַחֵר הָרַעַשׁ אֵשׁ לֹא בָאֵשׁ ה' וְאַחֵר הָאֵשׁ קוֹל דְּמָמָה דְּקָה: (מלכים א יט, 11-12)
3	מי התנבא בתוך חבל נבאים, ובכך הפתיע את כל מכריו? (שמואל א י, 11-10)	שאול	וַיָּבֹאוּ שָׁם הַגִּבְעָתָה וְהִנֵּה חֶבֶל נְבָאִים לִקְרָאתוֹ וַתֵּצֵלַח עָלָיו רוּחַ אֱלֹהִים וַיִּתְנַבֵּא בְּתוֹכָם: וַיְהִי כָל יוֹדְעוֹ מֵאֲתָמוֹל שְׁלֹשָׁם וַיֵּרָאוּ וְהִנֵּה עִם נְבָאִים נְבִיא וַיֹּאמֶר הָעָם אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ מֶה זֶה הִיָּה לָבֵן קִישׁ הָגָם שָׁאוּל בְּנְבִיאִים: (שמואל א י, 11-10)
4	מיהו הנער שנפקחו עיניו והוא ראה את ההר "מלא סוסים ורכב אש"? (מלכים ב ו, 17)	נער אלישע (יתקבל גם: גיחזי)	וַיִּתְפַּלֵּל אֱלִישָׁע וַיֹּאמֶר ה' פֶּקַח נָא אֶת עֵינָיו וַיֵּרָא וַיִּפְקַח ה' אֶת עֵינֵי הַנֶּעַר וַיֵּרָא וְהִנֵּה הֵקֵר מְלֹא סוּסִים וָרֶכֶב אֵשׁ סְבִיבֹת אֱלִישָׁע: (מלכים ב ו, 17)

נושא 2: מראות פלאיים

מספר השאלה	השאלה	התשובה	הפסוק
1	מה היה הסמל לברית בין ה' לבני האדם לאחר המבול?	קשת בענן	וְהָיְתָה הַקֶּשֶׁת בְּעָנָן וַיִּרְאֶיהָ לְזָכֹר בְּרִית עוֹלָם בֵּין אֱלֹהִים וּבֵין כָּל נֶפֶשׁ חַיָּה בְּכָל בָּשָׂר אֲשֶׁר עַל הָאָרֶץ: וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל נֹחַ זֹאת אוֹת הַבְּרִית אֲשֶׁר הִקְמַתִי בֵּינִי וּבֵין כָּל בָּשָׂר אֲשֶׁר עַל הָאָרֶץ: (בראשית ט, 16-17)
2	נביא ועוזרו שהופרדו זה מזה באמצעות רֶכָב אֵשׁ וְסוּסֵי אֵשׁ.	אליהו ואלישע	וַיְהִי הֵמָּה הֹלְכִים הַלּוֹךְ וְדֹבֵר וְהִנֵּה רֶכָב אֵשׁ וְסוּסֵי אֵשׁ וַיִּפְּרְדּוּ בֵּין שְׁנֵיהֶם וַיַּעַל אֵלֵיהֶם בְּסַעֲרָה הַשָּׁמַיִם: וְאֵלִישָׁע רָאָה וְהוּא מִצַּעֵק אָבִי אָבִי רֶכָב יִשְׂרָאֵל וּפִרְשָׁיו [...] (מלכים ב ב, 11-12)
3	אל מי הלך המלך שלא מצא תשובות "גם בחלמות גם באורים גם בנביאם"?	אל בעלת האוב (יתקבל גם: לשמואל)	וַיִּשְׁאֹל שְׂאוּל בַּה' וְלֹא עָנָהוּ ה' גַּם בַּחֲלֻמוֹת גַּם בְּאוּרִים גַּם בְּנָבִיאִם: וַיֹּאמֶר שְׂאוּל לַעֲבָדָיו בְּקִשׁוּ לִי אִשָּׁת בַּעֲלַת אוֹב וְאִלְכָה אֵלֶיהָ וְאִדְרָשָׁהּ בַּה' וַיֹּאמְרוּ עַבְדָּיו אֵלָיו הִנֵּה אִשָּׁת בַּעֲלַת אוֹב בְּעֵין דּוֹר: (שמואל א כח, 6-7)
4	העם שראה את מִי הארץ "אֲדָמִים כְּדָם" וחשב שאויביו נהרגו.	מואב	וַיִּשְׁכִּימוּ בְּבֹקֶר וְהִשְׁמֵשׁ זָרְחָה עַל הַמַּיִם וַיִּרְאוּ מוֹאֵב מִנֶּגֶד אֶת הַמַּיִם אֲדָמִים כְּדָם: וַיֹּאמְרוּ דָם זֶה הִחֲרַב נִחְרְבוּ הַמְּלָכִים וַיָּכּוּ אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ וַעֲתָה לְשָׁלַל מוֹאֵב: (מלכים ב ג, 22-23)

נושא 3: ניסי עקרות

מספר השאלה	השאלה	התשובה	הפסוק
1	מי האישה שנדרה נדר ובו הבטיחה שאם ה' יתן לה בן היא תקדיש אותו לה' "כל ימי חיי"? (שמואל א א, 11)	חנה	ותדר נדר ותאמר ה' צבאות אם ראה תראה בעיני אמתך וזכרתני ולא תשכח את אמתך ונתתה לאמתך זרע אנשים ונתתיו לה' כל ימי חיי ומורה לא יעלה על ראשו: (שמואל א א, 11)
2	מי הוכרז כ"נזיר אלהים [...] מן הבטן" וכמושיע ישראל כבר בבשורת לידתו? (שופטים יג, 5, 24)	שמשון	כי הנה הרה וילדת בן ומורה לא יעלה על ראשו כי נזיר אלהים יהיה הנער מן הבטן והוא יחל להושיע את ישראל מיד פלשתים: [...] ותלד האשה בן ותקרא את שמו שמשון ויגדל הנער ויברכהו ה': (שופטים יג, 5, 24)
3	מי התפלל לה' "לנכח אשתו כי עקרה הוא"?	יצחק	ויעתר יצחק לה' לנכח אשתו כי עקרה הוא ויעתר לו ה' ופתה רבקה אשתו: (בראשית כה, 21)
4	מיהי האישה שתוארה באוזני הנביא כך: "בן אין לה, ואישה זקן"?	האישה השונמית	ויאמר ומה לעשות לה ויאמר גיחזי אכל בן אין לה ואישה זקן: (מלכים ב ד, 14)

נושא 4: ניסים הקשורים למלחמות

מספר השאלה	השאלה	התשובה	הפסוק
1	מי ניצח את אויבו הפלישתי "בְּקָלַע וּבָאֶבֶן"? (שמואל א יז, 50)	דוד	וַיַּחַזֵּק דָּוִד מִן הַפְּלִשְׁתִּי בִקְלָע וּבָאֶבֶן וַיָּבֹא אֶת הַפְּלִשְׁתִּי וַיַּמְתֵּהוּ וַחֲרַב אֵין בְּיַד דָּוִד: (שמואל א יז, 50)
2	מיהו המנהיג שבזכות הרמת ידיו "גִּבֹּר יִשְׂרָאֵל" על עמלק?	משה	וְהָיָה כַּאֲשֶׁר יָרִים מֹשֶׁה יָדוֹ וְגִבֹּר יִשְׂרָאֵל וְכַאֲשֶׁר יִנִּיחַ יָדוֹ וְגִבֹּר עַמְלֶק: (שמות יז, 11)
3	מיהו הנביא שהבטיח לחזקוהו שמלך אשור לא יפגע בירושלים?	ישעיהו	לֵכֵן כֹּה אָמַר ה' אֵל מֶלֶךְ אַשּׁוּר לֹא יָבֹא אֶל הָעִיר הַזֹּאת וְלֹא יוֹרֶה שָׁם חָץ וְלֹא יִקְדָּמָנָה מִגֵּן וְלֹא יִשְׁפֹךְ עָלֶיהָ סִלְלָה: (מלכים ב יט, 32)
4	מלך נוכרי ששהה בעיר הסתתר "חֶדֶר בְּחֶדֶר" לאחר שחומותיה של העיר נפלו. מה שמו של המלך?	בן הדד מלך ארם	וַיָּנֹסוּ הַנּוֹתָרִים אֶפְקָה אֶל הָעִיר וַתִּפֹּל הַחוֹמָה עַל עֹשְׂרִים וְשִׁבְעָה אֲלָף אִישׁ הַנּוֹתָרִים וּבֶן הַדָּד נָס וַיָּבֹא אֶל הָעִיר חֶדֶר בְּחֶדֶר: (מלכים א כ, 30)

נושא 5: ניסים הקשורים למלחמות

מספר השאלה	השאלה	התשובה	הפסוק
1	חומתה של העיר הזאת נפלה לאחר ששבעה כוהנים סבבו אותה במשך שבעה ימים.	יריחו	וּשְׁבַעַה הַלְהִינִים נִשְׁאִים שְׁבַעַה שׁוֹפְרוֹת הַיְּבֵלִים לִפְנֵי אֲרֹן ה' הַלְכִים הַלֹּךְ וְתִקְעוּ בְּשׁוֹפְרוֹת [...] וַיִּסְבּוּ אֶת הָעִיר בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי פַּעַם אַחַת וַיִּשְׁבּוּ הַמַּחֲנֶה לֹה עָשׂוּ נִשְׁטָת יָמִים: וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיִּשְׁכְּמוּ כַּעֲלוֹת הַשָּׁחַר וַיִּסְבּוּ אֶת הָעִיר כַּמִּשְׁפָּט הַזֶּה שְׁבַע פָּעָמִים [...] : (יהושע ו, 13-15)
2	הלך להילחם במחנה פלישתים רק הוא ונושא כליו, מתוך אמונה כי "אין לה' מעצור להושיע בָּרַב אוּ בַמַּעֲט".	יהונתן	וַיֹּאמֶר יְהוֹנָתָן אֶל הַנַּעַר נִשָּׂא כְלִי לָכֶה וְנַעֲבְרָה אֶל מִצֵּב הָעֲרָלִים הָאֵלֶּה אוּלִי יַעֲשֶׂה ה' לָנוּ כִּי אֵין לֵה' מַעֲצוֹר לְהוֹשִׁיעַ בָּרַב אוּ בַמַּעֲט: (שמואל א יד, 6)
3	מחנה ארם ננטש לאחר שה' השמיע בו "קול חיל גדול". מי גילו את המחנה הנטוש?	ארבעת המצורעים	וְאַרְבָּעָה אֲנָשִׁים הָיוּ מִצֻּרִים פֶּתַח הַשָּׁעַר [...] : [...] וַיִּקְמוּ בְּנִשְׁפָּף לָבוֹא אֶל מַחֲנֶה אֲרָם וַיָּבֹאוּ עַד קִצָּה מַחֲנֶה אֲרָם וְהָיָה אֵין שָׁם אִישׁ: וַאֲדָנִי הַשְּׁמִיעַ אֶת מַחֲנֶה אֲרָם קוֹל רֶכֶב קוֹל סוּס קוֹל חֵיל גָּדוֹל וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל אָחִיו הִנֵּה שָׁכַר עָלֵינוּ מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אֶת מַלְכֵי הַחֲתִיִּים וְאֶת מַלְכֵי מִצְרַיִם לָבוֹא עָלֵינוּ: (מלכים ב ז, 3-6)
4	מיהו המלך שהודה לה' על שסייע לו לנצח את אויביו: "האל הנתן נקמת לי ומריד עמים תחתני?"	דוד	הָאֵל הַנָּתַן נִקְמַת לִי וּמְרִיד עַמִּים תַּחְתָּנִי: (שמואל ב כב, 48)

נושא 6: ניסי ארון ה'

מספר השאלה	השאלה	התשובה	הפסוק
1	הפסל שנפל ארצה לפני ארון ה' כשראשו "ושתי כפות ידיו כרתות".	דגון (יתקבל גם: אליל פלישתי)	וישכמו בבקר ממחרת והנה דגון נפל לפניו ארצה לפני ארון ה' וראש דגון ושתי כפות ידיו כרתות אל המפתן רק דגון נשאר עליו: (שמואל א ה, 4)
2	מי נגע בארון ה' כדי לנסות ולמנוע את נפילתו, אך הוענש על כך והומת?	עוזא	ויבאו עד גרן נכון וישלח עזה אל ארון האלהים ויאחז בו כי שמטו הבקר: ויחר אף ה' בעזה ויכהו שם האלהים על השל וימת שם עם ארון האלהים: (שמואל ב ו, 7-6)
3	מי המלך שכינס את כל ישראל כדי להכניס את ארון ה' אל קדש הקדשים?	שלמה	אז יקהל שלמה את זקני ישראל את כל ראשי המטות נשיאי האבות לבני ישראל אל המלך שלמה ירושלם להעלות את ארון ברית ה' מעיר דוד היא ציון: [...] ויבאו הכהנים את ארון ברית ה' אל מקומו אל דביר הבית אל קדש הקדשים אל תחת כנפי הכרובים: (מלכים א ח, 1, 6)
4	באיזה אירוע נצטוו בני ישראל לשמור על מרחק של "כאלפים אמה" מארון ה'?	מעבר הירדן / חציית הירדן (יתקבל גם: הכניסה לארץ)	ויצו את העם לאמר כראתכם את ארון ברית ה' אלהיכם והכהנים הלויים נשאים אותו ואתם תסעו ממקומכם והלכתם אחרי: אך רחוק יהיה ביניכם ובניו כאלפים אמה במדה אל תקרבו אליו למען אשר תדעו את הדרך אשר תלכו בה כי לא עברתם בדרך מתמול שלשום: (יהושע ג, 4-3)

נושא 7: ניסים הקשורים לחלומות

מספר השאלה	השאלה	התשובה	הפסוק
1	מי ביקש בחלומו "לב שמע" כדי לשפוט את העם?	שלמה	וְנָתַתָּ לְעֶבְדְּךָ לֵב שֹׁמֵעַ לִשְׁפֹּט אֶת עַמְּךָ לְהִבִּין בֵּין טוֹב לְרָע כִּי מִי יוֹכַל לִשְׁפֹּט אֶת עַמְּךָ הַכֹּבֵד הַזֶּה: (מלכים א ג, 9)
2	מי המלך שחלם חלומות שסימלו שבע שנות שפע ושבע שנות רעב?	פרעה	שִׁבְעַת פְּרֹת הַטֹּבֹת שִׁבְעַת שָׁנִים הָיָה וְשִׁבְעַת הַשָּׁבָלִים הַטֹּבֹת שִׁבְעַת שָׁנִים הָיָה חֵלֹם אֶחָד הוּא: וְשִׁבְעַת הַפְּרוֹת הַרְקוֹת וְהַרְעֹת הָעֵלִית אַחֲרֵיהֶן שִׁבְעַת שָׁנִים הָיָה וְשִׁבְעַת הַשָּׁבָלִים הַרְקוֹת שִׁדְפוֹת הַקָּדִים יִהְיוּ שִׁבְעַת שָׁנֵי רָעָב: (בראשית מא, 26-27)
3	מי הקים מצבה לה' במקום שבו ה' נגלה אליו בחלום?	יעקב	וַיַּחֲלֵם וְהָיָה סֹלֶם מִצֵּב אֲרָצָה וְרָאִשׁוּ מִגִּיעַ הַשְּׁמִימָה וְהָיָה מִלֵּאכִי אֱלֹהִים עֲלֵים וַיֵּרְדִים בּוֹ: [...] וַיִּשְׁכֶם יַעֲקֹב בְּבִקְרָ וַיִּקְחַ אֶת הָאֶבֶן אֲשֶׁר שָׁם מִרְאשֵׁתָיו וַיִּשֶׁם אֹתָהּ מִצֵּבָה וַיִּצַק שָׁמֶן עַל רֹאשָׁהּ: (בראשית כח, 12, 18)
4	מי שמע את חיילי האויב מדברים על חלום שסימל את תבוסתם?	גדעון	וַיָּבֹא גַדְעוֹן וְהָיָה אִישׁ מִסֹּפֶר לְרֹעֵהוּ חֵלֹם וַיֹּאמֶר הִנֵּה חֵלֹם חֲלֹמֹתִי וְהִנֵּה צִלִּיל לֶחֶם שְׁעָרִים מִתְהַפֵּךְ בְּמַחֲנֵה מִדְּיָן וַיָּבֹא עַד הָאֶהָל וַיִּכְּהוּ וַיִּפֹּל וַיִּהַפְּכֻהוּ לְמַעַלָּה וְנָפַל הָאֶהָל: וַיַּעַן רָעֵהוּ וַיֹּאמֶר אֵין זֹאת בְּלִתִּי אִם חֶרֶב גַּדְעוֹן בֶּן יוֹאָשׁ אִישׁ יִשְׂרָאֵל נָתַן הָאֱלֹהִים בְּיָדוֹ אֶת מִדְּיָן וְאֶת כָּל הַמַּחֲנֵה: (שופטים ז, 13-14)

נושא 8: עונשים אלוהיים

מספר השאלה	השאלה	התשובה	הפסוק
1	אילו ערים הושמדו באמצעות "גפרית ואש מאת ה' מן השמים"?	סדום ועמורה	וה' המטיר על סדם ועל עמרה גפרית ואש מאת ה' מן השמים: (בראשית יט, 24)
2	"ותהי צעקה גדלה במצרים כי אין בית אשר אין שם מת" – מי מתו במגפה הזאת?	בכורי מצרים	ויהי בחרצי הלילה וה' הכה כל בכור בארץ מצרים מבכר פרעה הישב על כסאו עד בכור השבי אשר בבית הבור וכל בכור בהמה: ויקם פרעה לילה הוא וכל עבדיו וכל מצרים ותהי צעקה גדלה במצרים כי אין בית אשר אין שם מת: (שמות יב, 29-30)
3	מה עשה דוד במטרה לעצור את מגפת הדבר שפשטה בעם?	בנה מזבח לה' / הקריב קורבן (יתקבל גם: קנה את גורן ארונה)	ויאמר ארונה מדוע בא אדני המלך אל עבדו ויאמר דוד לקנות מעמך את הגרן לבנות מזבח לה' ותעצר המגפה מעל העם: (שמואל ב כד, 21)
4	חייליו של איזה עם הופו בסגורים על ידי נביא?	חיילי ארם	ומלך ארם היה נלחם בישראל [...]; וירדו אליו ויתפלל אלישע אל ה' ויאמר הן נא את הגוי הזה בסגורים ויכם בסגורים כדבר אלישע: (מלכים ב ו, 8, 18)

נושא 9: ניסים באזורים מדבריים

מספר השאלה	השאלה	התשובה	הפסוק
1	באיזה אירוע הופיעו "קלת וברקים וענן כבד על ההר"? על ההר?	במעמד הר סיני (יתקבל גם: במעמד קבלת התורה)	וְיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי בְהִיֵּת הַבְּקָר וַיְהִי קֶלֶת וּבִרְקִים וְעָנָן כָּבֵד עַל הָהָר וְקֵל שֶׁפָּר חֲזַק מְאֹד וַיַּחֲרֹד כָּל הָעָם אֲשֶׁר בַּמִּחָנֶה: (שמות יט, 16)
2	מה הנחה את בני ישראל בדרכם במדבר ביום, ומה האיר להם את הדרך בלילה?	עמוד ענן ביום, ועמוד אש בלילה (גם אזכור של פרט אחד בלבד יתקבל כתשובה מלאה)	וְהָיָה הָלֶךְ לִפְנֵיהֶם יוֹמָם בְּעַמּוּד עָנָן לַנֶּחֱתָם הַדֶּרֶךְ וַלְיָלָה בְּעַמּוּד אֵשׁ לְהָאִיר לָהֶם לְלֶכֶת יוֹמָם וַלְיָלָה: (שמות יג, 21)
3	מטוה של מי הוציא פרח "ויצץ ציץ ויגמל שקדים"?	מטה אהרון (יתקבל גם: המטה של שבט לוי)	וְיְהִי מִמֶּחֶרֶת וַיָּבֵא מֹשֶׁה אֶל אֶהֱל הָעֵדוּת וְהָיָה פָּרַח מִטֶּה אֶהֱרֹן לְבֵית לֵוִי וַיֵּצֵא פָּרַח וַיֵּצֵץ צִיץ וַיִּגְמַל שְׁקָדִים: (במדבר יז, 23)
4	נביא מסוים ציווה: "קחו לי צלחית חדשה ושימו שם מלח ויקחו אליו: ויצא אל מוצא המים וישלך שם מלח ויאמר כה אמר ה' רפאתי למים האלה לא יהיה משם עוד מות ומשקלת: (מלכים ב ב, 20-21)	ריפא מים רעים (מי העיר יריחו)	וַיֹּאמֶר קָחוּ לִי צֶלַחִית חֲדָשָׁה וְשִׁימוּ שָׁם מֶלַח וַיִּקְחוּ אֵלָיו: וַיֵּצֵא אֶל מוֹצֵא הַמַּיִם וַיִּשְׁלַךְ שָׁם מֶלַח וַיֹּאמֶר כֹּה אָמַר ה' רָפָאתִי לַמַּיִם הָאֵלֶּה לֹא יִהְיֶה מִשָּׁם עוֹד מוֹת וּמִשְׁקָלֶת: (מלכים ב ב, 20-21)

מספר השאלה	השאלה	התשובה	הפסוק
1	"וַיֵּשְׁבוּ הַמִּים וַיִּכְסּוּ אֶת הָרֶכֶב וְאֶת הַפָּרָשִׁים" - איזה צבא טבע במים בסיפור הזה?	צבא מצרים (יתקבל גם: צבא פרעה)	וַיֵּשְׁבוּ הַמִּים וַיִּכְסּוּ אֶת הָרֶכֶב וְאֶת הַפָּרָשִׁים לְכָל חֵיל פְּרֹעֹה הַבָּאִים אַחֲרֵיהֶם בָּיָם לֹא נִשְׁאָר בָּהֶם עַד אֶחָד: (שמות יד, 28)
2	מיהו הנביא שגרם לברזל לצוף במים, לאחר שהשליך עץ למים?	אלישע	וַיְהִי הָאָחָד מִפִּיל הַקּוֹרָה וְאֶת הַבְּרָזֶל נָפַל אֶל הַמִּים וַיִּצְעַק וַיֹּאמֶר אָהָה אֲדֹנִי וְהוּא שָׂאוּל: וַיֹּאמֶר אִישׁ הָאֱלֹהִים אָנָּה נָפַל וַיֵּרָאֵהוּ אֶת הַמָּקוֹם וַיִּקְצֹב עֵץ וַיִּשְׁלֹךְ שָׁמָּה וַיִּצֹף הַבְּרָזֶל: (מלכים ב ו, 5-6)
3	בעבור מי שאבו מים "מבאר בית לחם", למרות שהבור היה סמוך למחנה פלישתים?	בעבור דוד	וַיִּבְקְעוּ שְׁלֹשֶׁת הַגִּבּוֹרִים בְּמַחֲנֶה פְּלִשְׁתִּים וַיִּשְׁאַבוּ מִמֶּנּוּ מִבְּאֵר בֵּית לָחֶם אֲשֶׁר בְּשַׁעַר וַיִּשְׁאוּ וַיָּבֹאוּ אֶל דָּוִד וְלֹא אָבָה לִשְׁתוֹתָם וַיִּסַּף אֹתָם לֵה': (שמואל ב כג, 16)
4	בימי איזה מלך נאמר: "וְהַשְׁמִים הִתְקַדְּרוּ עִבִּים וְרוּחַ וַיְהִי גֶשֶׁם גָּדוֹל"?	בימי אחאב	וַיְהִי עַד כֹּה וְעַד כֹּה וְהַשְׁמִים הִתְקַדְּרוּ: עִבִּים וְרוּחַ וַיְהִי גֶשֶׁם גָּדוֹל וַיִּרְכַּב אַחָאָב וַיִּלָּךְ יִזְרְעֶאלָה: (מלכים א יח, 45)

חידון התנ"ך המחוזי הפומבי לבתי הספר הממלכתיים התשע"ז

שלב שלישי

שלב השאלה הזוה

1 מתוך 2

בחלק הזה יישאלו המתמודדים שש שאלות זהות.
כל תשובה נכונה תזכה את המתמודד/ת ב-3 נקודות.
תשובות נכונות על כל השאלות יזכו את המתמודד/ת ב-18 נקודות.

1. בספר ויקרא מופיעה מצווה מיוחדת על ההתייחסות הראויה לאנשים מבוגרים: "מפני שיבה תקום והדרת פני זקן:"

השאלה: מיהו האדם שסירב להצעה נדיבה בזקנתו, משום שחש שבגילו המופלג

לא יוכל ליהנות ממנה?

1. מפיבִּשֶׁת בן יהונתן
2. ברזלי הגלעדי

התשובה: 2. ברזלי הגלעדי

מפיבִּשֶׁת בן יהונתן:

"וַיָּבֹא מִפִּיבִּשֶׁת בֶּן יְהוֹנָתָן בֶּן שְׂאוּל אֶל דָּוִד וַיִּפֹּל עַל פְּנָיו וַיִּשְׁתַּחוּ וַיֹּאמֶר דָּוִד מִפִּיבִּשֶׁת וַיֹּאמֶר הִנֵּה עֲבָדְךָ וַיֹּאמֶר לוֹ דָּוִד אֵל תִּירָא כִּי עָשָׂה אֲעֲשֶׂה עִמָּךְ חֶסֶד בְּעִבּוֹר יְהוֹנָתָן אֲבִיךָ וְהַשְׁבַּתִּי לְךָ אֶת כָּל שְׂדֵה שְׂאוּל אֲבִיךָ וְאַתָּה תֹאכַל לֶחֶם עַל שְׁלַחְנִי תָמִיד: וַיִּשְׁתַּחוּ וַיֹּאמֶר מָה עֲבָדְךָ כִּי פָנִית אֶל הַכֶּלֶב הַמֵּת אֲשֶׁר כְּמוֹנִי:" (שמואל ב ט, 6-8)

ברזלי הגלעדי:

"וַיֹּאמֶר בְּרִזְלִי אֶל הַמֶּלֶךְ כְּמָה יָמֵי שְׁנֵי חַיֵּי כִּי אֶעֱלֶה אֶת הַמֶּלֶךְ יְרוּשָׁלַם: בֶּן שְׁמֹנִים שָׁנָה אָנֹכִי הַיּוֹם הָאֵדַע בֵּין טוֹב לָרַע אִם יִטְעַם עֲבָדְךָ אֶת אֲשֶׁר אֶכֶל וְאֶת אֲשֶׁר אֲשַׁתָּה אִם אֲשַׁמַּע עוֹד בְּקוֹל שָׂרִים וְשִׁרֹת וְלָמָּה יִהְיֶה עֲבָדְךָ עוֹד לִמְשָׂא אֶל אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ:" (שמואל ב יט, 35-36)

2. שלמה המלך אמר בספר משלי כי גם לצעירים וגם לזקנים יש יתרון - יתרון של הצעירים הוא בכוחם, ויתרון של הזקנים הוא בחוכמתם ובניסיון חייהם: "תפארת בחורים כחם וקדר זקנים שיבה:"

השאלה: מיהו האדם שהעיד על עצמו כי למרות גילו המתקדם, הוא חזק וכשיר לצאת למלחמה כמו בעבר?

1. כלב בן יפונה

2. דוד המלך

התשובה: 1. כלב בן יפונה

"[...] ועתה הנה אנכי היום בן חמש ושמנים שנה: עודני היום חזק כאשר ביום שלח אותי משה כלחי אֶז וכלחי עֶתָה למלחמה ולצאת ולבוא:" (יהושע יד, 10-11)

3. המשפט והצדקה הם מהמידות החשובות בתנ"ך. הנביא מיכה אמר: "הגיד לך אדם מה טוב ומה ה' דורש ממך כי אם עשות משפט ואהבת חסד והצנע לכת עם אלהיך:"
בציור שלפניכם, אחד מציוריו התנכיים של הצייר הצרפתי גוסטב דורה, נגלה במלוא הדרו שלמה המלך, שנודע בחוכמתו בעשיית משפט צדק.

השאלה: חוכמתו של שלמה המלך וצדקתו נודעו עד למרחוק, ומלכים רבים יצרו עמו קשרי ידידות. מי אמר לשלמה: "יהי ה' אלהיך ברוך אשר חפץ בך לתתך על כסא ישראל [...] וישימך למלך לעשות משפט וצדקה?"
1. חירם מלך צור
2. מלכת שבא

התשובה: 2. מלכת שבא

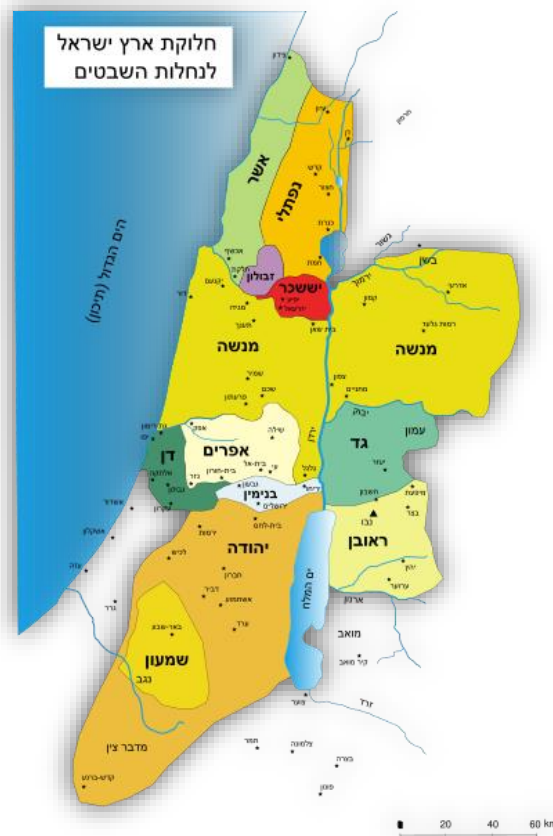
חירם מלך צור:

"יהי כשמע חירם את דברי שלמה וישמח מאד ויאמר ברוך ה' היום אשר נתן לדוד בן חכם על העם הרב הזה:" (מלכים א ה', 21)

מלכת שבא:

"יהי ה' אלהיך ברוך אשר חפץ בך לתתך על כסא ישראל באהבת ה' את ישראל לעלם וישימך למלך לעשות משפט וצדקה:" (מלכים א י', 9)

4. אזור הגלעד הוא חבל ארץ נרחב בעבר הירדן המזרחי, שבו ישבו השבטים ראובן, גד וחצי המנשה. השבטים האלה היו מרוחקים משאר שבטי ישראל, ואף על פי כן – בעתות צרה ומשבר שררה ערבות הדדית בין השבטים.

- השאלה:** באחת ממלחמות ישראל ברחו אנשים מישראל לעבר הירדן המזרחי בגלל פחד מהאויב: "ועברים עברו את הירדן ארץ גד וגלעד". באיזו מלחמה מדובר?
1. במלחמת גדעון במדיינים
 2. במלחמת שאול בפלישתים

התשובה: 2. במלחמת שאול בפלישתים

"ופלשתים נאספו להלחם עם ישראל שלשים אלף רכב וששת אלפים פרשים ועם כחול אשר על שפת הים לרב ויעלו ויחנו במקמש קדמת בית און: ואיש ישראל ראו כי צר לו כי נגש העם ויתחבאו העם במערות ובחנחים ובסלעים ובצרחים ובבורות: ועברים עברו את הירדן ארץ גד וגלעד ושאלו עודנו בגלגל וכל העם חרדו אחריו:" (שמואל א יג, 5-7)

5. בעבר, מלכים חזקים ששלטו על ארצות זרות, קנסו בסכומי כסף גבוהים ממלכות שמרדו בהם.

השאלה: איזה מלך קנס את ממלכת יהודה בסכום גבוה יותר של כיכרות כסף וזהב?

1. סנחריב מלך אשור
2. פרעה נכה מלך מצרים

התשובה: 1. סנחריב מלך אשור

סנחריב מלך אשור העניש את חזקיהו מלך יהודה בסכום של 300 כיכר כסף ו-30 כיכר זהב:

"וּבְאַרְבַּע עָשָׂר שָׁנָה לְמֶלֶךְ חֲזַקְיָה עָלָה סִנְחַרִּיב מֶלֶךְ אַשּׁוּר עַל כָּל עַרְיֵי יְהוּדָה הַבְּצֻרֹת וַיִּתְּפָשֶׂם: וַיִּשְׁלַח חֲזַקְיָה מֶלֶךְ יְהוּדָה אֶל מֶלֶךְ אַשּׁוּר לְכִישָׁה לֵאמֹר חֲטָאתִי שׁוּב מֵעָלַי אֶת אֲשֶׁר תִּתֵּן עָלַי אֲשָׁא וַיִּשֶׂם מֶלֶךְ אַשּׁוּר עַל חֲזַקְיָה מֶלֶךְ יְהוּדָה שְׁלֹשׁ מֵאוֹת כֶּכֶר כֶּסֶף וּשְׁלֹשִׁים כֶּכֶר זָהָב:" (מלכים ב' יח, 13-14)

פרעה נכה מלך מצרים העניש את יהואחז מלך יהודה בסכום של 100 כיכר כסף וכיכר זהב:

"וַיֹּאסְרֵהוּ פְּרָעָה נֹכַח בְּרַבְלָה בְּאֶרֶץ חֶמֶת מִמֶּלֶךְ בִּירוּשָׁלַם וַיִּתֵּן עֹנֶשׂ עַל הָאֶרֶץ מֵאָה כֶּכֶר כֶּסֶף וְכֶכֶר זָהָב:" (מלכים ב' כג, 33)

6. בספר שמואל מתוארים מסעותיו הארוכים של ארון ה' במקומות שונים בארץ - מסעות שהחלו לאחר נפילת הארון בשבי הפלשתים, והסתיימו בהעלאת ארון ה' לירושלים על ידי דוד המלך.

השאלה: באיזה מקום שהה ארון ה' זמן רב יותר?

1. בשדה פלשתים
2. בבית עבד אדם הגתי

התשובה: 1. בשדה פלשתים

בשדה פלשתים שהה הארון שבעה חודשים, ואילו בבית עובד אדם הגתי הוא שהה שלושה חודשים בלבד.

בשדה פלשתים:

"וַיְהִי אֲרוֹן ה' בַּשָּׂדֶה פְּלִשְׁתִּים שִׁבְעָה חֳדָשִׁים:" (שמואל א ו, 1)

בבית עובד אדם הגתי:

"וַיָּשָׁב אֲרוֹן ה' בֵּית עֶבֶד אָדָם הַגִּתִּי שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים וַיְבָרֶךְ ה' אֶת עֶבֶד אָדָם וְאֶת כָּל בֵּיתוֹ:" (שמואל ב ו, 11)